

|| ಓಂ ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ || ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ ||
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನ ವೇದವ್ಯಾಸ ವಿರಚಿತ

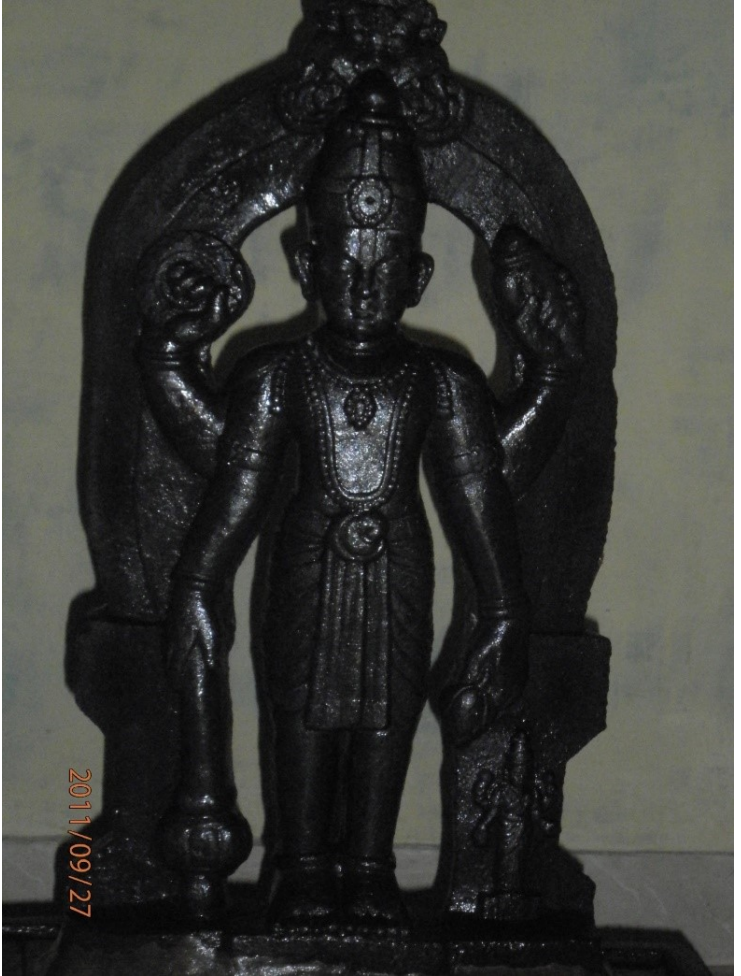
ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಾರತ

ಮೌಸಲ ಪರ್ವ

ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸರಳ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ

ಬನದಕೊಪ್ಪದ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ದೇವರು

2011/09/27

ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೆ ಉತ್ಪಾತದರ್ಶನ (೧-೬). ವಾಸುದೇವ, ಬಲರಾಮ
ಮತ್ತು ವೃಷ್ಟಿವೀರರೆಲ್ಲರೂ ಮುಕ್ತರಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪಾಂಡವರು
ಕೇಳಿದುದು (೨-೧೧).

16001001 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

16001001a ಷಟ್ತ್ರಿಂಶೇ ತ್ವಥ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ವರ್ಷೇ ಕೌರವನಂದನಃ|

16001001c ದದರ್ಶ ವಿಪರೀತಾನಿ ನಿಮಿತ್ತಾನಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ಮೂವತ್ತಾರನೆಯ ವರ್ಷವು ಬರಲು
ಕೌರವನಂದನ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ವಿಪರೀತ ನಿಮಿತ್ತಗಳನ್ನು ಕಂಡನು.

16001002a ವವೃರ್ವಾತಾಃ ಸನಿರ್ಘಾತಾ ರೂಕ್ಷಾಃ ಶರ್ಕರವರ್ಷಿಣಃ|

16001002c ಅಪಸವ್ಯಾನಿ ಶಕುನಾ ಮಂಡಲಾನಿ ಪ್ರಚಕ್ರೀ||

ಕಲ್ಲು ಮರಳುಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಿರುಸಾದ ಒಣ ಗಾಳಿಯು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಿಂದ
ಬೀಸತೊಡಗಿತು. ಪಕ್ಷಿಗಳು ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಸುತ್ತತೊಡಗಿದವು.

16001003a ಪ್ರತ್ಯಗೂಹುರ್ಮಹಾನದ್ಯೋ ದಿಶೋ ನೀಹಾರಸಂವೃತಾಃ|

16001003c ಉಲ್ಕಾಶ್ಚಾಂಗಾರವರ್ಷಿಣ್ಯಃ ಪ್ರಪೇತುರ್ಗಗನಾದ್ಭುವಿ||

ಮಹಾನದಿಗಳು ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹರಿಯತೊಡಗಿದವು. ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ
ಸದಾ ಮುಸುಕು ಕವಿತ್ತು. ಬೆಂಕಿಯ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಾ
ಉಲೈಗಳು ಗಗನದಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದವು.

16001004a ಆದಿತೋ ರಜಸಾ ರಾಜನ್ಮಮವಚ್ಚನ್ನಮಂಡಲಃ|

16001004c ವಿರಶ್ಮಿರುದಯೇ ನಿತ್ಯಂ ಕಬಂಧೈಃ ಸಮದೃಶ್ಯತ||

ರಾಜನ್ ! ಸೂರ್ಯಮಂಡಲವು ಯಾವಾಗಲೂ ಧೂಳಿನಿಂದ ಮುಸುಕಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ನಿತ್ಯವೂ ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನು ಮಂದರಶ್ಮಿಯಾಗಿಯೂ, ತಲೆಗಳಿಲ್ಲದ ಶರೀರಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಂತೆಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದನು.

16001005a ಪರಿವೇಷಾಶ್ಚ ದೃಶ್ಯಂತೇ ದಾರುಣಾಃ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯಯೋಃ|

16001005c ತ್ರಿವರ್ಣಾಃ ಶ್ಯಾಮರೂಕ್ಷಾಂತಾಸ್ತಥಾ ಭಸ್ಮಾರುಣಪ್ರಭಾಃ||

ಚಂದ್ರ-ಸೂರ್ಯರ ಸುತ್ತಲೂ ದಾರುಣವಾದ ಮೂರು ಬಣ್ಣದ ಮಂಡಲಗಳು ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು - ಹೊರ ಆವರಣವು ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಒರಟು ಮಂಡಲ, ಮತ್ತು ಒಳಗಿನ ಮಂಡಲಗಳು ಭಸ್ಮ ಮತ್ತು ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದವು.

16001006a ಏತೇ ಚಾನೈ ಚ ಬಹವ ಉತ್ಪಾತಾ ಭಯಶಂಸಿನಃ|

16001006c ದೃಶ್ಯಂತೇಽಹರಹೋ ರಾಜನ್ ಹೃದಯೋದ್ವೇಗಕಾರಕಾಃ||

ರಾಜನ್ ! ಇವುಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಭಯಸೂಚಕ, ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ವೇಗವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಉತ್ಪಾತಗಳು ದಿನ ದಿನವೂ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು.

16001007a ಕಸ್ಯ ಚಿತ್ತ್ವಥ ಕಾಲಸ್ಯ ಕುರುರಾಜೋ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ|

16001007c ಶುಶ್ರಾವ ವೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಸ್ಯ ಮೌಸಲೇ ಕದನಂ ಕೃತಮ್||

ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕುರುರಾಜ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ವೃಷ್ಟಿಚಕ್ರವು
ಮುಸಲಗಳಿಂದ ಕದನವಾಡಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

16001008a ವಿಮುಕ್ತಂ ವಾಸುದೇವಂ ಚ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಂ ಚ ಪಾಂಡವಃ|

16001008c ಸಮಾನೀಯಾಬ್ರವೀದ್ ಭ್ರಾತೃನ್ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮ ಇತ್ಯುತ||

ವಾಸುದೇವ ಮತ್ತು ರಾಮರೂ ಮುಕ್ತರಾದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಾಂಡವನು
ತನ್ನ ಸಹೋದರರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ “ಈಗ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?”
ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

16001009a ಪರಸ್ಪರಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಬಲಾತ್ಕೃತಾನ್|

16001009c ವೃಷ್ಟೀನ್ವಿನಷ್ಟಾಂಸ್ತೇ ಶ್ರುತ್ವಾ ವ್ಯಥಿತಾಃ ಪಾಂಡವಾಭವನ್||

ಬ್ರಹ್ಮದಂಡದ ಬಲದಿಂದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟಿತರಾಗಿ ವೃಷ್ಟಿಗಳು ಪರಸ್ಪರರನ್ನು
ಆಕ್ರಮಣಿಸಿ ವಿನಷ್ಟರಾದರು ಎಂದು ಕೇಳಿ ಪಾಂಡವರು
ವ್ಯಥಿತರಾದರು.

16001010a ನಿಧನಂ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಸಮುದ್ರಸ್ಯೇವ ಶೋಷಣಮ್|

16001010c ವೀರಾ ನ ಶ್ರದ್ಧಧುಸ್ತಸ್ಯ ವಿನಾಶಂ ಶಾಂಜ್ರಧನ್ವನಃ||

ಶಾಂಜ್ರಧನ್ವಿ ವಾಸುದೇವನು ನಿಧನನಾಗಿ ವಿನಾಶಹೊಂದಿದನು ಎಂಬ
ಸಮಾಚಾರವನ್ನು, ಸಮುದ್ರವೇ ಒಣಗಿಹೋಯಿತೆನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಗೋ
ಹಾಗೆ ಆ ವೀರರು ನಂಬಲೇ ಇಲ್ಲ.

16001011a ಮೌಸಲಂ ತೇ ಪರಿಶ್ರುತ್ಯ ದುಃಖಶೋಕಸಮನ್ವಿತಾಃ|

16001011c ವಿಷಣ್ಣಾ ಹತಸಂಕಲ್ಪಾಃ ಪಾಂಡವಾಃ ಸಮುಪಾವಿಶನ್||

ಆ ಮೌಸಲ ಯುದ್ಧದ ಕುರಿತು ಕೇಳಿ ವಿಷಣ್ಣರಾಗಿ, ಸಂಕಲ್ಪಗಳನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಪಾಂಡವರು ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ ಮುಸಲೋತ್ಪತ್ತೌ
ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ ಮುಸಲೋತ್ಪತ್ತಿ
ಎನ್ನುವ ಮೊದಲನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೨

ಮುನಿಶಾಪದಿಂದ ಮುಸಲ ಪ್ರಸವ

ಮುನಿಗಳಿಂದ ಯಾದವರಿಗೆ ಶಾಪ (೧-೧೧). ಸಾಂಬನಿಂದ ಮುಸಲದ
ಜನನ; ಮುಸಲವನ್ನು ಚೂರ್ಣವನ್ನಾಗಿಸಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಎಸೆದುದು;
ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಾಪಾನದ ನಿಷೇದ (೧೨-೨೦).

16002001 ಜನಮೇಜಯ ಉವಾಚ|

16002001a ಕಥಂ ವಿನಷ್ಟಾ ಭಗವನ್ನಂಧಕಾ ವೃಷ್ಟಿಭಿಃ ಸಹ|

16002001c ಪಶ್ಯತೋ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಭೋಜಾಶ್ಚೈವ ಮಹಾರಥಾಃ||

ಜನಮೇಜಯನು ಹೇಳಿದನು: “ಭಗವನ್! ವಾಸುದೇವನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೇ
ಹೇಗೆ ವೃಷ್ಟಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಂಧಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಥ ಭೋಜರು

ವಿನಾಶರಾದರು?”

16002002 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

16002002a ಷಟ್ಪಿಂಶೇಽಥ ತತೋ ವರ್ಷೇ ವೃಷ್ಟಿನಾಮನಯೋ ಮಹಾನ್|

16002002c ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ಮುಸಲೈಸ್ತೇ ತು ನಿಜಘ್ನುಃ ಕಾಲಚೋದಿತಾಃ||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ಯುದ್ಧವು ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತಾರನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವೃಷ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಮಹಾ ಕಂಟಕವುಂಟಾಯಿತು. ಕಾಲ ಪ್ರಚೋದಿತರಾದ ಅವರು ಮುಸಲಗಳಿಂದ ಅನ್ಯೋನ್ಯರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದರು.”

16002003 ಜನಮೇಜಯ ಉವಾಚ|

16002003a ಕೇನಾನುಶಪ್ತಾಸ್ತೇ ವೀರಾಃ ಕ್ಷಯಂ ವೃಷ್ಟ್ಯಂಧಕಾ ಯಯುಃ|

16002003c ಭೋಜಾಶ್ಚ ದ್ವಿಜವರ್ಯ ತ್ವಂ ವಿಸ್ತರೇಣ ವದಸ್ವ ಮೇ||

ಜನಮೇಜಯನು ಹೇಳಿದನು: “ದ್ವಿಜವರ್ಯ ! ಯಾರ ಶಾಪದಿಂದಾಗಿ ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕ-ಭೋಜ ವೀರರು ನಾಶಹೊಂದಿದರು? ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನೀನು ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕು !”

16002004 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

16002004a ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಂ ಚ ಕಣ್ವಂ ಚ ನಾರದಂ ಚ ತಪೋಧನಮ್|

16002004c ಸಾರಣಪ್ರಮುಖಾ ವೀರಾ ದದೃಶುದ್ವಾರಕಾಗತಾನ್||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಕಣ್ವ, ಮತ್ತು ತಪೋಧನ ನಾರದರನ್ನು ಸಾರಣ ಪ್ರಮುಖ ವೀರರು

ಕಂಡರು.

16002005a ತೇ ವೈ ಸಾಂಬಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಭೂಷಯಿತ್ವಾ ಸ್ತ್ರಿಯಂ ಯಥಾ|

16002005c ಅಬ್ರುವನ್ನುಪಸಂಗಮ್ಯ ದೈವದಂಡನಿಪೀಡಿತಾಃ||

ದೈವದಂಡದಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದ ಅವರು ಸಾಂಬನಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯ ವೇಷಧರಿಸಿ ಆಗಮಿಸಿರುವವರ ಎದಿರು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದರು:

16002006a ಇಯಂ ಸ್ತ್ರೀ ಪುತ್ರಕಾಮಸ್ಯ ಬಭ್ರೋರಮಿತತೇಜಸಃ|

16002006c ಋಷಯಃ ಸಾಧು ಜಾನೀತ ಕಿಮಿಯಂ ಜನಯಿಷ್ಯತಿ||

“ಇವಳು ಪುತ್ರನನ್ನು ಬಯಸುವ ಅಮಿತತೇಜಸ್ವಿ ಬಭ್ರುವಿನ ಪತ್ನಿ. ಋಷಿಗಳೇ! ಇವಳು ಏನನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾಳೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ!”

16002007a ಇತ್ಯುಕ್ತಾಸ್ತೇ ತದಾ ರಾಜನ್ವಿಪ್ರಲಂಬಪ್ರಧರ್ಷಿತಾಃ|

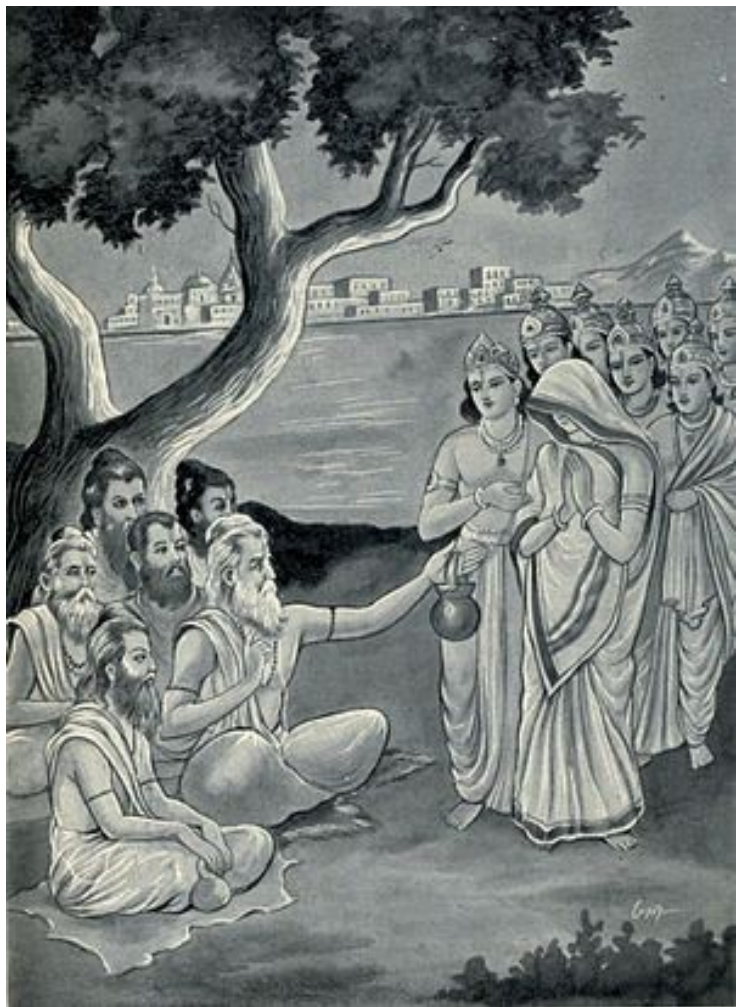
16002007c ಪ್ರತ್ಯಬ್ರುವಂಸ್ತಾನ್ಮನಯೋ ಯತ್ತಚ್ಛೃಣು ನರಾಧಿಪ||

ರಾಜನ್! ನರಾಧಿಪ! ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಲು ಆ ವಂಚನೆಯಿಂದ ಋಷಿಗಳು ಕುಪಿತರಾದರು. ಅವರು ಏನು ಉತ್ತರವಿತ್ತರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳು.

16002008a ವೃಷ್ಟ್ಯಂಧಕವಿನಾಶಾಯ ಮುಸಲಂ ಘೋರಮಾಯಸಮ್|

16002008c ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ದಾಯಾದಃ ಸಾಂಬೋಽಯಂ ಜನಯಿಷ್ಯತಿ||

“ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕರ ವಿನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ವಾಸುದೇವನ ಮಗ ಈ ಸಾಂಬನು
ಲೋಹದ ಘೋರ ಮುಸಲಕ್ಕೆ ಜನ್ಮನೀಡುತ್ತಾನೆ!

16002009a ಯೇನ ಯೂಯಂ ಸುದುರ್ವೃತ್ತಾ ನೃಶಂಸಾ ಜಾತಮನ್ಯವಃ|

16002009c ಉಚ್ಚೇತ್ತಾರಃ ಕುಲಂ ಕೃತ್ಸ್ಮೃತೇ ರಾಮಜನಾರ್ದನೌ||

ಬಲರಾಮ-ಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೀವು ಇದನ್ನೇ ಬಳಸಿ ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆಯ,
ದುಷ್ಟ, ಕೋಪಿಷ್ಟ ವೃಷ್ಟಿ ಕುಲವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ
ನಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತೀರಿ!

16002010a ಸಮುದ್ರಂ ಯಾಸ್ಯತಿ ಶ್ರೀಮಾಂಸ್ತೃಕ್ತ್ವಾ ದೇಹಂ ಹಲಾಯುಧಃ|

16002010c ಜರಾ ಕೃಷ್ಣಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಶಯಾನಂ ಭುವಿ ಭೇತ್ಸ್ಮೃತಿ||

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಲಾಯುಧನು ದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಸಮುದ್ರವನ್ನು
ಸೇರುವನು. ಜರಾ ಎನ್ನುವವನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಮಹಾತ್ಮ
ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಹೊಡೆದುರುಳಿಸುತ್ತಾನೆ!”

16002011a ಇತ್ಯಬ್ರುವಂತ ತೇ ರಾಜನ್ವ ಲಬ್ಧಾಸ್ತೈರ್ದುರಾತ್ಮಭಿಃ|

16002011c ಮುನಯಃ ಕ್ರೋಧರಕ್ತಾಕ್ಷಾಃ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯಾಥ ಪರಸ್ಪರಮ್||

ರಾಜನ್! ಆ ದುರಾತ್ಮರಿಂದ ವಂಚಿತರಾದ ಆ ಮುನಿಗಳು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ
ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಕೆಂಪಾಗಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ನೋಡಿದರು.

16002012a ತಥೋಕ್ತ್ವಾ ಮುನಯಸ್ತೇ ತು ತತಃ ಕೇಶವಮಭ್ಯಯಃ||

16002013a ಅಥಾಬ್ರವೀತ್ತದಾ ವೃಷ್ಟೀನ್ಮತ್ಪ್ರವಂ ಮಧುಸೂದನಃ|

16002013c ಅಂತರ್ಜೋ ಮತಿಮಾಂಸ್ತಸ್ಯ ಭವಿತವ್ಯಂ ತಥೇತಿ ತಾನ್||

ಹಾಗೆ ಹೇಳಿ ಮುನಿಗಳು ಕೇಶವನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು. ಅವರಿಂದ ಕೇಳಿದುದನ್ನು ಮಧುಸೂದನನು ವೃಷ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಅಂತ್ಯವು ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದ ಆ ಮತಿವಂತನು “ಇದು ಹಾಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ!” ಎಂದನು.

16002014a ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಹೃಷೀಕೇಶಃ ಪ್ರವಿವೇಶ ಪುನರ್ಗೃಹಾನ್||

16002014c ಕೃತಾಂತಮನ್ಯಥಾ ನೈಚ್ಚ ತ್ಕರ್ತುಂ ಸ ಜಗತಃ ಪ್ರಭುಃ||

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಜಗತ್ಪ್ರಭು ಹೃಷೀಕೇಶನು ನಡೆಯುವಂಥಹುದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಬಯಸದೇ ಪುನಃ ತನ್ನ ಸದನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು.

16002015a ಶ್ವೋಭೂತೇಽಥ ತತಃ ಸಾಂಬೋ ಮುಸಲಂ ತದಸೂತ ವೈ|

16002015c ವೃಷ್ಟ್ಯಂಧಕವಿನಾಶಾಯ ಕಿಂಕರಪ್ರತಿಮಂ ಮಹತ್||

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಸಾಂಬನು ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕರ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ರಾಕ್ಷಸ ಕಿಂಕರನಂತೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದ ಮುಸಲವನ್ನು ಹೆತ್ತನು.

16002016a ಪ್ರಸೂತಂ ಶಾಪಜಂ ಘೋರಂ ತಚ್ಚ ರಾಜ್ಞೇ ನೃವೇದಯನ್||

16002016c ವಿಷಣ್ಣರೂಪಸ್ತದ್ರಾಜಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ಚೂರ್ಣಮಕಾರಯತ್||

16002017a ಪ್ರಾಕ್ಷಿಪನ್ನಾಗರೇ ತಚ್ಚ ಪುರುಷಾ ರಾಜಶಾಸನಾತ್||

16002017c ಅಘೋಷಯಂಶ್ಚ ನಗರೇ ವಚನಾದಾಹುಕಸ್ಯ ಚ||

ಶಾಪದಿಂದಾಗಿ ಆ ಘೋರ ಮುಸಲವು ಹುಟ್ಟಿದುದನ್ನು ತಿಳಿದ ರಾಜ
 ಆಹುಕನು ದುಃಖಿತನಾದನು. ಅದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಚೂರ್ಣವನ್ನಾಗಿ
 ತಳೆಯಿಸಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ಆಹುಕನ
 ವಚನದಂತೆ ಈ ಕಠೋರ ರಾಜಶಾಸನವನ್ನು ನಗರದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ
 ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು:

16002018a ಅದ್ಯ ಪ್ರಭೃತಿ ಸರ್ವೇಷು ವೃಷ್ಟ್ಯಂಧಕಗೃಹೇಷ್ಟಿಹ|

16002018c ಸುರಾಸವೋ ನ ಕರ್ತವ್ಯಃ ಸರ್ವೈರ್ನಗರವಾಸಿಭಿಃ||

“ಇಂದಿನಿಂದ ಸರ್ವ ನಗರವಾಸಿಗಳಿಗೂ ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕರ ಎಲ್ಲ
 ಮನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸುರಾಪಾನವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ !

16002019a ಯಶ್ಚ ನೋಽವಿದಿತಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಪೇಯಂ ಕಶ್ಚಿನ್ನರಃ ಕ್ವ ಚಿತ್|

16002019c ಜೀವನ್ಸ ಶೂಲಮಾರೋಹೇತ್ಸ್ಯಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಸಬಾಂಧವಃ||

ಯಾರಾದರೂ ಇಂತಹ ಮಾದಕ ಪಾನೀಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದು
 ತಿಳಿದುಬಂದರೆ ಅವನನ್ನು ಅವನ ಬಾಂಧವರೊಂದಿಗೆ
 ಶೂಲಕ್ಕೆರಿಸಲಾಗುವುದು !”

16002020a ತತೋ ರಾಜಭಯಾತ್ಸರ್ವೇ ನಿಯಮಂ ಚಕ್ರೀ ತದಾ|

16002020c ನರಾಃ ಶಾಸನಮಾಜ್ಞಾಯ ತಸ್ಯ ರಾಜ್ಞೋ ಮಹಾತ್ಮನಃ||

ಅನಂತರ ಆ ಮಹಾತ್ಮ ರಾಜನ ಶಾಸನವನ್ನು ತಿಳಿದ ನರರೆಲ್ಲರೂ
 ರಾಜನ ಭಯದಿಂದ ಅದೇ ನಿಯಮದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡರು.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ ಮುಸಲೋತ್ಪತ್ತೌ

ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ ಮುಸಲೋತ್ಪತ್ತಿ
ಎನ್ನುವ ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೨

ಯಾದವರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾತದರ್ಶನ (೧-೧೫). ಕೃಷ್ಣನು
ಸಮುದ್ರಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದುದು (೧೬-೨೨).

16003001 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

16003001a ಏವಂ ಪ್ರಯತಮಾನಾನಾಂ ವೃಷ್ಟೀನಾಮಂಧಕೈಃ ಸಹ|

16003001c ಕಾಲೋ ಗೃಹಾಣಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪರಿಚಕ್ರಾಮ ನಿತ್ಯಶಃ||

16003002a ಕರಾಲೋ ವಿಕಟೋ ಮುಂಡಃ ಪುರುಷಃ ಕೃಷ್ಣಪಿಂಗಲಃ|

16003002c ಗೃಹಾಣ್ಯವೇಕ್ಷ್ಯ ವೃಷ್ಟೀನಾಂ ನಾದೃಶ್ಯತ ಪುನಃ ಕ್ವ ಚಿತ್||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ಹೀಗೆ ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕರು ಒಂದಾಗಿ
ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕಾಲಪುರುಷನು ನಿತ್ಯವೂ ಅವರೆಲ್ಲರ ಮನೆಗಳಿಗೆ
ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದ, ವಿಕಟ, ಬೋಳುಮಂಡೆಯ, ಕಪ್ಪು-ಕಿತ್ತಳೆ
ಬಣ್ಣಗಳ ಪುರುಷನು ವೃಷ್ಟಿಗಳ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಕ್ಕ ನೋಡಿ, ಪುನಃ
ಎಲ್ಲಿಯೋ ಅದೃಶ್ಯನಾಗುತ್ತಿದ್ದನು.

16003003a ಉತ್ಪೇದಿರೇ ಮಹಾವಾತಾ ದಾರುಣಾಶ್ಚಾ ದಿನೇ ದಿನೇ|

16003003c ವೃಷ್ಟ್ಯಂಧಕವಿನಾಶಾಯ ಬಹವೋ ರೋಮಹರ್ಷಣಾಃ||

ಪ್ರತಿದಿನವೂ ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕರ ವಿನಾಶವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ
ರೋಮಾಂಚಕ ದಾರುಣ ಭಿರುಗಳಿಯು ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು.

16003004a ವಿವೃದ್ಧಮೂಷಕಾ ರಥ್ಯಾ ವಿಭಿನ್ನಮಣಿಕಾಸ್ತಥಾ|

16003004c ಚೇಚೇಕೂಚೇತಿ ವಾಶ್ಯಂತ್ಯಃ ಸಾರಿಕಾ ವೃಷ್ಟಿವೇಶ್ಮಸು|

16003004e ನೋಪಶಾಮ್ಯತಿ ಶಬ್ದಶ್ಚ ಸ ದಿವಾರಾತ್ರಮೇವ ಹಿ||

ಬೀದಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಇಲಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗಿದ್ದವು.
ವೃಷ್ಟಿಗಳ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೆಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ
ಒಡೆಯತೊಡಗಿದವು. ಸಾರಂಗ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಚೇಚೇ ಕೂಗುಗಳು
ಹಗಲಾಗಲೀ ರಾತ್ರಿಯಾಗಲೀ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದೇ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದ್ದವು.

16003005a ಅನುಕುರ್ವನ್ನೂಕಾನಾಂ ಸಾರಸಾ ವಿರುತಂ ತಥಾ|

16003005c ಅಜಾಃ ಶಿವಾನಾಂ ಚ ರುತಮನ್ವಕುರ್ವತ ಭಾರತ||

ಸಾರಸ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಗೂಬೆಗಳಂತೆ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದವು ಮತ್ತು ಭಾರತ !
ಆಡುಗಳು ನರಿಗಳಂತೆ ಕೂಗತೊಡಗಿದವು.

16003006a ಪಾಂಡುರಾ ರಕ್ತಪಾದಾಶ್ಚ ವಿಹಗಾಃ ಕಾಲಚೋದಿತಾಃ|

16003006c ವೃಷ್ಟ್ಯಂಧಕಾನಾಂ ಗೇಹೇಷು ಕಪೋತಾ ವ್ಯಚರಂಸ್ತದಾ||

ಕಾಲಚೋದಿತ ಕೆಂಪು ಕಾಲುಗಳಿದ್ದ ಬಿಳಿಯ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಕಂಡುಬಂದವು
ಮತ್ತು ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕರ ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪಾರಿವಾಳಗಳು
ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

16003007a ವ್ಯಜಾಯಂತ ಖಿರಾ ಗೋಷು ಕರಭಾಶ್ವತರೀಷು ಚ|

16003007c ಶುನೀಷ್ಟಪಿ ಬಿಡಾಲಾಶ್ಚ ಮೂಷಕಾ ನಕುಲೀಷು ಚ||

ಗೋವುಗಳು ಕತ್ತೆಗಳಿಗೂ, ಕುದುರೆಗಳು ಆನೆಗಳಿಗೂ, ನಾಯಿಗಳು ಬೆಕ್ಕುಗಳಿಗೂ, ಮತ್ತು ಮುಂಗುಸಿಗಳು ಇಲಿಗಳಿಗೂ ಜನ್ಮವಿತ್ತವು.

16003008a ನಾಪತ್ರಪಂತ ಪಾಪಾನಿ ಕುರ್ವಂತೋ ವೃಷ್ಟಯಸ್ತದಾ|

16003008c ಪ್ರಾದ್ವಿಷನ್ಯಾಹ್ಮಣಾಂಶ್ಚಾಪಿ ಪಿತೃಂದೇವಾಂಸ್ತಥೈವ ಚ||

16003009a ಗುರೂಂಶ್ಚಾಪ್ಯವಮನ್ಯಂತ ನ ತು ರಾಮಜನಾರ್ದನೌ|

16003009c ಪತ್ಯಃ ಪತೀನ್ವ್ಯಚ್ಚರಂತ ಪತ್ನೀಶ್ಚ ಪತಯಸ್ತಥಾ||

ವೃಷ್ಟಿಗಳು ಪಾಪಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ನಾಚುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ, ಪಿತೃಗಳನ್ನೂ, ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ

ದ್ವೇಷಿಸತೊಡಗಿದರು. ಬಲರಾಮ-ಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ

ಹಿರಿಯರನ್ನು ಅವಹೇಳನ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಪತ್ನಿಯರು ತಮ್ಮ

ಪತಿಗಳಿಗೂ, ಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪತ್ನಿಯರಿಗೂ

ಮೋಸಮಾಡತೊಡಗಿದರು.

16003010a ವಿಭಾವಸುಃ ಪ್ರಜ್ವಲಿತೋ ವಾಮಂ ವಿಪರಿವರ್ತತೇ|

16003010c ನೀಲಲೋಹಿತಮಾಂಜಿಷ್ಠಾ ವಿಸೃಜನ್ನರ್ಚಿಷಃ ಪೃಥಕ್||

ಅಗ್ನಿಯು ಎಡಗಡೆಯೇ ವಾಲಿಕೊಂಡು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಮತ್ತು ನೀಲಿ-

ಕೆಂಪು-ಬಿಳಿಯ ಕಿಡಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕಾರುತ್ತಿದ್ದನು.

16003011a ಉದಯಾಸ್ತಮನೇ ನಿತ್ಯಂ ಪುರ್ಯಾಂ ತಸ್ಯಾಂ ದಿವಾಕರಃ|

16003011c ವ್ಯದ್ಯಶ್ಯತಾಸಕೃತ್ಪುಂಭಿಃ ಕಬಂಧೈಃ ಪರಿವಾರಿತಃ||

ನಿತ್ಯವೂ ಉದಯ-ಅಸ್ತಮಾನಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಗರದ ಮೇಲೆ
ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ಶಿರಗಳಿಲ್ಲದ ಕಬಂಧಗಳ ಆಕಾರಗಳು
ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು.

16003012a ಮಹಾನಸೇಷು ಸಿದ್ಧೇಽನ್ನೇ ಸಂಸ್ಕೃತೇಽತೀವ ಭಾರತ|

16003012c ಆಹಾರ್ಯಮಾಣೇ ಕೃಮಯೋ ವ್ಯದ್ಯಶ್ಯಂತ ನರಾಧಿಪ||

ಭಾರತ! ನರಾಧಿಪ! ಅತೀವ ಸುಸಂಸ್ಕೃತವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ
ಆಹಾರಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಬೇಕು ಎನ್ನುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿಗಳು
ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದವು!

16003013a ಪುಣ್ಯಾಹೇ ವಾಚ್ಯಮಾನೇ ಚ ಜಪತ್ಸು ಚ ಮಹಾತ್ಮಸು|

16003013c ಅಭಿಧಾವಂತಃ ಶ್ರೂಯಂತೇ ನ ಚಾದ್ಯಶ್ಯತ ಕಶ್ಚನ||

ಪುಣ್ಯಾಹ ವಾಚನ ಮಾಡುವಾಗ ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮರು ಜಪಿಸುವಾಗ
ಯಾರೋ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾರೂ
ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿರುವವರು ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

16003014a ಪರಸ್ಪರಂ ಚ ನಕ್ಷತ್ರಂ ಹನ್ಯಮಾನಂ ಪುನಃ ಪುನಃ|

16003014c ಗ್ರಹೈರಪಶ್ಯನ್ನರ್ವೇ ತೇ ನಾತ್ಮನಸ್ತು ಕಥಂ ಚನ||

ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಹಗಳು ಪುನಃ ಪುನಃ ಪರಸ್ಪರರೊಡನೆ
ಸಂಘರ್ಷಿಸುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ತಮ್ಮದೇ

ಜನ್ಮಕುಂಡಲಿಗಳು ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

16003015a ನದಂತಂ ಪಾಂಚಜನ್ಯಂ ಚ ವೃಷ್ಟ್ಯಂಧಕನಿವೇಶನೇ|

16003015c ಸಮಂತಾತ್ಮತ್ಯವಾಶ್ಯಂತ ರಾಸಭಾ ದಾರುಣಸ್ವರಾಃ||

ಪಾಂಚಜನ್ಯವನ್ನು ಊದಿದಾಗ ವೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಅಂಧಕರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ
ಅದರ ಧ್ವನಿಯು ಕತ್ತೆಗಳ ಕಿರುಚಾಟದಂತೆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿ ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತು.

16003016a ಏವಂ ಪಶ್ಯನ್ ಹೃಷೀಕೇಶಃ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕಾಲಪರ್ಯಯಮ್|

16003016c ತ್ರಯೋದಶ್ಯಾಮಮಾವಾಸ್ಯಾಂ ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಾಬ್ರವೀದಿದಮ್||

ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಹೃಷೀಕೇಶನು ಕಾಲಪಲ್ಲಟವು ಬಂದೊದಗಿದೆಯೆಂದು
ತಿಳಿದನು. ತ್ರಯೋದಶಿಯಂದೇ ಅಮವಾಸ್ಯೆಯು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು
ನೋಡಿ ಅವನು ಹೀಗೆ ಅಂದುಕೊಂಡನು:

16003017a ಚತುರ್ದಶೀ ಪಂಚದಶೀ ಕೃತೇಯಂ ರಾಹುಣಾ ಪುನಃ|

16003017c ತದಾ ಚ ಭಾರತೇ ಯುದ್ಧೇ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಚಾದ್ಯ ಕ್ಷಯಾಯ ನಃ||

“ಪುನಃ ರಾಹುವು ಚತುರ್ದಶಿಯನ್ನು ಅಮವಾಸ್ಯೆಯನ್ನಾಗಿ
ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದು ಈ ರೀತಿಯಾದಾಗ ಭಾರತ ಯುದ್ಧವು
ನಡೆಯಿತು. ಇಂದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ವಿನಾಶವಾಗಲು ಈ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.”

16003018a ವಿಮೃಶನ್ನೇವ ಕಾಲಂ ತಂ ಪರಿಚಿಂತ್ಯ ಜನಾರ್ದನಃ|

16003018c ಮೇನೇ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಸ ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಂ ವರ್ಷಂ ವೈ ಕೇಶಿಸೂದನಃ||

16003019a ಪುತ್ರಶೋಕಾಭಿಸಂತಪ್ತಾ ಗಾಂಧಾರೀ ಹತಬಾಂಧವಾ|

16003019c ಯದನುವ್ಯಾಜಹಾರಾರ್ತಾ ತದಿದಂ ಸಮುಪಾಗತಮ್||

ಇದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಮತ್ತು ಕಾಲದ ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸಿ ಜನಾರ್ದನ
ಕೇಶಿಸೂದನನು ಯುದ್ಧಮುಗಿದು ಮೂವತ್ತಾರನೆಯ ವರ್ಷವು
ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಬಾಂಧವರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಪುತ್ರ
ಶೋಕದಿಂದ ಸಂತಪ್ತಳಾಗಿದ್ದ ಗಾಂಧಾರಿಯು ಯಾವ ಶಾಪವನ್ನು
ಶಪಿಸಿದ್ದಳೋ ಅದು ಈಗ ನಿಜವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು
ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟನು.

16003020a ಇದಂ ಚ ತದನುಪ್ರಾಪ್ತಮಬ್ರವೀದ್ಯದ್ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ|

16003020c ಪುರಾ ವ್ಯೂಢೇಷ್ಟನೀಕೇಷು ದೃಷ್ಟ್ವೀತ್ಪಾತಾನ್ಸದಾರುಣಾನ್||

“ಹಿಂದೆ ಸೇನೆಗಳ ವ್ಯೂಹವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಕಂಡ
ದಾರುಣ ಉತ್ಪಾತಗಳು ಈಗ ಪುನಃ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ!”

16003021a ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ವಾಸುದೇವಸ್ತು ಚಿಕೀರ್ಷನ್ಸತ್ಯಮೇವ ತತ್|

16003021c ಆಜ್ಞಾಪಯಾಮಾಸ ತದಾ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಮರಿಂದಮ||

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಅರಿಂದಮ ವಾಸುದೇವನು ಅದನ್ನು ಸತ್ಯವಾಗಿಸಲು
ಬಯಸಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು.

16003022a ಅಘೋಷಯಂತ ಪುರುಷಾಸ್ತತ್ರ ಕೇಶವಶಾಸನಾತ್|

16003022c ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾ ಸಮುದ್ರೇ ವಃ ಕಾರ್ಯೇತಿ ಪುರುಷರ್ಷಭಾಃ||

ಕೇಶವನ ಶಾಸನದಂತೆ ಪುರುಷರು “ಪುರುಷರ್ಷಭರೇ!

ಸಮುದ್ರತೀರಕ್ಕೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ನಡೆಯಿರಿ!” ಎಂದು
ಘೋಷಿಸಿದರು.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ ಉತ್ಪಾತದರ್ಶನೇ

ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ ಉತ್ಪಾತದರ್ಶನ
ಎನ್ನುವ ಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೪

ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕರ ವಿನಾಶ

ಬಲರಾಮ ಕೃಷ್ಣರ ಆಯುಧ-ಧ್ವಜ-ರಥ-ಕುದುರೆಗಳು

ಅದೃಶ್ಯವಾದುದು (೧-೫). ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿ ಯಾದವರ ಸುರಾಪಾನ
ಕೂಟ (೬-೧೫). ಸಾತ್ಯಕಿಯು ಕೃತವರ್ಮನ ಶಿರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದುದು
(೧೬-೨೭). ಭೋಜ-ಅಂಧಕರಿಂದ ಸಾತ್ಯಕಿ-ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನರ ವಧೆ (೨೮-
೩೪). ಎರಕದ ಹುಲ್ಲು ಮುಸಲವಾಗಿ, ಅದರಿಂದಲೇ ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕ-
ಭೋಜ-ಯಾದವರು ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಸಂಹರಿಸಿದುದು (೩೫-
೪೬).

16004001 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

16004001a ಕಾಲೀ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾಂಡುರೈರ್ದೌರ್ವ್ಯಾಃ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಹಸತೀ ನಿಶಿ|

16004001c ಸ್ತ್ರಿಯಃ ಸ್ವಪ್ನೇಷು ಮುಷ್ಣಂತೀ ದ್ವಾರಕಾಂ ಪರಿಧಾವತಿ||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ
ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಬಿಳಿಯ ಹಲ್ಲುಗಳ ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳು ರಾತ್ರಿವೇಳೆಯಲ್ಲಿ
ನಗುತ್ತಾ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಅವರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕದಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು.

16004002a ಅಲಂಕಾರಾಶ್ಚ ಚತ್ರಂ ಚ ಧ್ವಜಾಶ್ಚ ಕವಚಾನಿ ಚ|

16004002c ಹ್ರಿಯಮಾಣಾನ್ಯದೃಶ್ಯಂತ ರಕ್ಷೋಭಿಃ ಸುಭಯಾನಕೈಃ||

ಭಯಾನಕ ರಾಕ್ಷಸರು ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನೂ, ಚತ್ರ-ಧ್ವಜ-ಕವಚಗಳನ್ನೂ
ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

16004003a ತಚ್ಚಾಗ್ನಿದತ್ತಂ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ವಜ್ರನಾಭಮಯಸ್ಮಯಮ್|

16004003c ದಿವಮಾಚಕ್ರಮೇ ಚಕ್ರಂ ವೃಷ್ಟಿನಾಂ ಪಶ್ಯತಾಂ ತದಾ||

ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅಗ್ನಿಯು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಲೋಹದ ವಜ್ರನಾಭ ಚಕ್ರವು ವೃಷ್ಟಿಗಳು
ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿಹೋಯಿತು.

16004004a ಯುಕ್ತಂ ರಥಂ ದಿವ್ಯಮಾದಿತ್ಯವರ್ಣಂ

ಹಯಾಹರನ್ ಪಶ್ಯತೋ ದಾರುಕಸ್ಯ|

16004004c ತೇ ಸಾಗರಸ್ಯೋಪರಿಷ್ಠಾದವರ್ತನ್

ಮನೋಜವಾಶ್ಚ ತುರೋ ವಾಜಿಮುಖ್ಯಾಃ||

ದಾರುಕನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ್ದ ಆದಿತ್ಯ ವರ್ಣದ

ದಿವ್ಯ ರಥವನ್ನು ಕುದುರೆಗಳು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದವು.

ಮನೋವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಲ್ಲ ಆ ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ ಕುದುರೆಗಳು

ಸಾಗರದ ಮೇಲೆಯೇ ಓಡಿ ಹೊರಟು ಹೋದವು.

16004005a ತಾಲಃ ಸುಪರ್ಣಶ್ಚ ಮಹಾಧ್ವಜೌ ತೌ
ಸುಪೂಜಿತೌ ರಾಮಜನಾರ್ದನಾಭ್ಯಾಮ್|

16004005c ಉಚ್ಚೈರ್ಜಹ್ನುರಪ್ಸರಸೋ ದಿವಾನಿಶಂ
ವಾಚಶ್ಚೋಚುರ್ಗಮ್ಯತಾಂ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾ||

ಬಲರಾಮ ಮತ್ತು ಜನಾರ್ದನರು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಎರಡು
ಮಹಾಧ್ವಜಗಳನ್ನು - ತಾಲ ಮತ್ತು ಗರುಡ ಧ್ವಜಗಳನ್ನು - “ನೀವೂ
ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು” ಎಂದು ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿಯೂ
ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಅಪ್ಸರೆಯರು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು
ಹೋದರು.

16004006a ತತೋ ಜಿಗಮಿಷಂತಸ್ತೇ ವೃಷ್ಟ್ಯಂಧಕಮಹಾರಥಾಃ|

16004006c ಸಾಂತಃಪುರಾಸ್ತದಾ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಮೈಚ್ಚನ್ನರರ್ಷಭಾಃ||

ಆಗ ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕ ಮಹಾರಥ ನರರ್ಷಭರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ತ್ರೀಯರು
ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು.

16004007a ತತೋ ಭೋಜ್ಯಂ ಚ ಭಕ್ಷ್ಯಂ ಚ ಪೇಯಂ ಚಾಂಧಕವೃಷ್ಟಯಃ|

16004007c ಬಹು ನಾನಾವಿಧಂ ಚಕ್ರೂರ್ಮದ್ಯಂ ಮಾಂಸಮನೇಕಶಃ||

ಅನಂತರ ಅಂಧಕ-ವೃಷ್ಟಿಗಳು ಅನೇಕ ವಿಧದ ಭೋಜನಗಳನ್ನೂ,
ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಪಾನೀಯಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಮಾಂಸ
ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ತಯಾರಿಸಿದರು.

16004008a ತತಃ ಸೀಧುಷು ಸಕ್ತಾಶ್ಚ ನಿಯಂಯುರ್ನಗರಾದ್ಯಹಿಃ|

16004008c ಯಾನೈರಶ್ಚೈರ್ಗಜೈಶ್ಚೈವ ಶ್ರೀಮಂತಸ್ತಿಗ್ಮತೇಜಸಃ||

ಅತಿಯಾಗಿ ಕುಡಿಯಬಲ್ಲ ಆ ತಿಗ್ಮತೇಜಸ್ವಿಗಳು ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಿಂದ ರಥ-ಕುದುರೆ-ಆನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ನಗರದಿಂದ ಹೊರ ಹೊರಟರು.

16004009a ತತಃ ಪ್ರಭಾಸೇ ನ್ಯವಸನ್ಯಥೋದ್ದೇಶಂ ಯಥಾಗೃಹಮ್|

16004009c ಪ್ರಭೂತಭಕ್ಷ್ಯಪೇಯಾಸ್ತೇ ಸದಾರಾ ಯಾದವಾಸ್ತದಾ||

ಪ್ರಭಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ತಮಗಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾದವರು ತಮ್ಮ ಭಕ್ಷ್ಯ-ಪಾನೀಯಗಳು ಮತ್ತು ಪತ್ನಿಯರೊಂದಿಗೆ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟರು.

16004010a ನಿವಿಷ್ಟಾಂಸ್ತಾನ್ನಿಶಮ್ಯಾಥ ಸಮುದ್ರಾಂತೇ ಸ ಯೋಗವಿತ್|

16004010c ಜಗಾಮಾಮಂತ್ರೈ ತಾನ್ವೀರಾನುದ್ಧವೋಽರ್ಥವಿಶಾರದಃ||

ಅವರು ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ ಯೋಗವಿದು ಅರ್ಥವಿಶಾರದ ಉದ್ಧವನು ಅವರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು.

16004011a ತಂ ಪ್ರಸ್ಥಿತಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಮಭಿವಾದ್ಯ ಕೃತಾಂಜಲಿಮ್|

16004011c ಜಾನಸ್ವಿನಾಶಂ ವೃಷ್ಟೀನಾಂ ನೈಚ್ಚದ್ವಾರಯಿತುಂ ಹರಿಃ||

ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಟ ಆ ಮಹಾತ್ಮನನ್ನು ಅಭಿವಂದಿಸಿದ ಹರಿಯು ವೃಷ್ಟಿಗಳ ವಿನಾಶವಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ತಡೆಯಲಿಲ್ಲ.

16004012a ತತಃ ಕಾಲಪರೀತಾಸ್ತೇ ವೃಷ್ಟ್ಯಂಧಕಮಹಾರಥಾಃ|

16004012c ಅಪಶ್ಯನ್ನದ್ಧವಂ ಯಾಂತಂ ತೇಜಸಾವೃತ್ಯ ರೋದಸೀ||

ಕಾಲವು ಮುಗಿದುಹೋದ ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕ ಮಹಾರಥರು
ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶಗಳನ್ನು ತನ್ನ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ
ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಉದ್ಧವನನ್ನು ನೋಡಿದರು.

16004013a ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರ್ಥೇಷು ಯತ್ಸಿದ್ಧಮನ್ನಂ ತೇಷಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್|

16004013c ತದ್ವಾನರೇಭ್ಯಃ ಪ್ರದದುಃ ಸುರಾಗಂಧಸಮನ್ವಿತಮ್||

ಆ ಮಹಾತ್ಮರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದ ಆಹಾರವನ್ನು
ಸುರೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಲಸಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಮಂಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಿದರು.

16004014a ತತಸ್ತೂರ್ಯಶತಾಕೀರ್ಣಂ ನಟನರ್ತಕಸಂಕುಲಮ್|

16004014c ಪ್ರಾವರ್ತತ ಮಹಾಪಾನಂ ಪ್ರಭಾಸೇ ತಿಗ್ಮತೇಜಸಾಮ್||

ಆಗ ಪ್ರಭಾಸದಲ್ಲಿ ಆ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಗಳ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸುರಾಪಾನ
ಕೂಟವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನೂರಾರು ತೂರ್ಯಗಳು ಮೊಳಗಿದವು,
ನಾಟಕ-ನರ್ತನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

16004015a ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಸನ್ನಿಧೌ ರಾಮಃ ಸಹಿತಃ ಕೃತವರ್ಮಣಾ|

16004015c ಅಪಿಬದ್ಯಯುಧಾನಶ್ಚ ಗದೋ ಬಭ್ರುಸ್ತಥೈವ ಚ||

ಕೃಷ್ಣನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮನು ಕುಡಿಯ ತೊಡಗಿದನು, ಮತ್ತು
ಅವನೊಡನೆ ಕೃತವರ್ಮ, ಯುಯುಧಾನ ಸಾತ್ಯಕಿ, ಗದ, ಬಭ್ರುಗಳೂ

ಕುಡಿಯ ತೊಡಗಿದರು.

16004016a ತತಃ ಪರಿಷದೋ ಮಧ್ಯೇ ಯುಯುಧಾನೋ ಮದೋತ್ಕಟಃ|

16004016c ಅಬ್ರವೀತ್ಕೃತವರ್ಮಾಣಮವಹಸ್ಯಾವಮನ್ಯ ಚ||

ಆಗ ಆ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಮಲೇರಿದ್ದ ಯುಯುಧಾನನು ಕೃತವರ್ಮನನ್ನು
ಹೀಯಾಳಿಸಿ ನಗುತ್ತಾ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು:

16004017a ಕಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋ ಮನ್ಯಮಾನಃ ಸುಪ್ತಾನ್ ಹನ್ಯಾನ್ಮೃತಾನಿವ|

16004017c ನ ತನ್ಮೃಷ್ಯಂತಿ ಹಾರ್ದಿಕ್ಯ ಯಾದವಾ ಯತ್ತ್ವಯಾ ಕೃತಮ್||

“ಮೃತರಂತೆ ಮಲಗಿದ್ದವರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಯಾರು ತಾನೇ ತನ್ನನ್ನು
ಕ್ಷತ್ರಿಯನೆಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ? ಹಾರ್ದಿಕ್ಯ! ನಿನ್ನ ಆ ಕೃತ್ಯವನ್ನು
ಯಾದವರು ಎಂದೂ ಕ್ಷಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ!”

16004018a ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ಯುಯುಧಾನೇನ ಪೂಜಯಾಮಾಸ ತದ್ವಚಃ|

16004018c ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋ ರಥಿನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ಹಾರ್ದಿಕ್ಯಮವಮನ್ಯ ಚ||

ಯುಯುಧಾನನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಲು ರಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು
ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದನು ಮತ್ತು ಹಾರ್ದಿಕ್ಯನನ್ನು
ಅಪಮಾನಿಸಿದನು.

16004019a ತತಃ ಪರಮಸಂಕ್ರುದ್ಧಃ ಕೃತವರ್ಮಾ ತಮಬ್ರವೀತ್|

16004019c ನಿರ್ದಿಶನ್ನಿವ ಸಾವಜ್ಞಂ ತದಾ ಸವ್ಯೇನ ಪಾಣಿನಾ||

ಆಗ ಪರಮ ಸಂಕ್ರುದ್ಧನಾದ ಕೃತವರ್ಮನು ತನ್ನ ಎಡಗೈಯನ್ನು ಚಾಚಿ

ತೋರಿಸಿ ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದನು:

16004020a ಭೂರಿಶ್ರವಾಶ್ಚಿನ್ನಬಾಹುರ್ಯುಧ್ಧೇ ಪ್ರಾಯಗತಸ್ತ್ವಯಾ|

16004020c ವಧೇನ ಸುನ್ಯಶಂಸೇನ ಕಥಂ ವೀರೇಣ ಪಾತಿತಃ||

“ವೀರನಾದವನು ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಾಹುಗಳು ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶಮಾಡಿದ್ದ ಭೂರಿಶ್ರವನನ್ನು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೊಂದು ಕೆಳಗುರುಳಿಸಿದನು?”

16004021a ಇತಿ ತಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೇಶವಃ ಪರವೀರಹಾ|

16004021c ತೀರ್ಯಕ್ಸರೋಷಯಾ ದೃಷ್ಟ್ಯಾ ವೀಕ್ಷಾಂ ಚಕ್ರೇ ಸ ಮನ್ಯುಮಾನ್||

ಅವನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಪರವೀರಹ ಕೇಶವನು ತೀವ್ರ ರೋಷದಿಂದ ಕೋಪದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದನು.

16004022a ಮಣಿಃ ಸ್ಯಮಂತಕಶ್ಚೈವ ಯಃ ಸ ಸತ್ರಾಜಿತೋಽಭವತ್|

16004022c ತಾಂ ಕಥಾಂ ಸ್ಮಾರಯಾಮಾಸ ಸಾತ್ಯಕಿರ್ಮಧುಸೂದನಮ್||

ಆಗ ಸಾತ್ಯಕಿಯು ಮಧುಸೂದನನಿಗೆ ಸತ್ರಾಜಿತನ ಸ್ಯಮಂತಕ ಮಣಿಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಕೃತವರ್ಮನು ನಡೆದುಕೊಂಡ ರೀತಿಯ ಕುರಿತು ನಡೆದುದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಟ್ಟನು.

16004023a ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಕೇಶವಸ್ಯಾಂಕಮಗಮದ್ರುದತೀ ತದಾ|

16004023c ಸತ್ಯಭಾಮಾ ಪ್ರಕುಪಿತಾ ಕೋಪಯಂತೀ ಜನಾರ್ದನಮ್||

ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕುಪಿತಳಾದ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯು ರೋದಿಸುತ್ತ ಬಂದು

ಕೇಶವನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೃತವರ್ಮನ ಮೇಲೆ
ಜನಾರ್ದನನ ಕೋಪವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಳು.

16004024a ತತ ಉತ್ಥಾಯ ಸಕ್ರೋಧಃ ಸಾತ್ಯಕಿರ್ವಾ ಕೃಮಬ್ರವೀತ್|

16004024c ಪಂಚಾನಾಂ ದ್ರೌಪದೇಯಾನಾಂ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಶಿಖಂಡಿನೋಃ||

16004025a ಏಷ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಪದವೀಂ ಸತ್ಯೇನ ಚ ತಥಾ ಶಪೇ|

16004025c ಸೌಪ್ತಿಕೇ ಯೇ ಚ ನಿಹತಾಃ ಸುಪ್ತಾನೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ||

16004026a ದ್ರೋಣಪುತ್ರಸಹಾಯೇನ ಪಾಪೇನ ಕೃತವರ್ಮಣಾ|

16004026c ಸಮಾಪ್ತಮಾಯುರಸ್ಯಾದ್ಯ ಯಶಶ್ಚಾಪಿ ಸುಮಧ್ಯಮೇ||

ಆಗ ಸಾತ್ಯಕಿಯು ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು: “ಆ
ರಾತ್ರಿ ಪಾಪಿ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಲಗಿದ್ದವರನ್ನು
ಸಂಹರಿಸಿದ ಈ ದುರಾತ್ಮ ಕೃತವರ್ಮನನ್ನು ಆ ಐವರು
ದ್ರೌಪದೇಯರ ಮತ್ತು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ-ಶಿಖಂಡಿಯರ ಪದವಿಗೆ
ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಸತ್ಯ ಶಪಥಮಾಡುತ್ತೇನೆ! ಸುಮಧ್ಯಮೇ
ಸತ್ಯಭಾಮಾ! ಇಂದು ಇವನ ಯಶಸ್ಸು ಮತ್ತು ಆಯಸ್ಸು
ಮುಗಿದುಹೋಯಿತು!”

16004027a ಇತೀದಮುಕ್ತ್ವಾ ಖಿಡ್ಗೇನ ಕೇಶವಸ್ಯ ಸಮೀಪತಃ|

16004027c ಅಭಿದ್ರುತ್ಯ ಶಿರಃ ಕ್ರುದ್ಧಶ್ಚಿ ಚ್ಚೇದ ಕೃತವರ್ಮಣಃ||

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಕ್ರುದ್ಧ ಸಾತ್ಯಕಿಯು ಖಿಡ್ಗದಿಂದ ಕೇಶವನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ
ಕೃತವರ್ಮನನ್ನು ಆಕ್ರಮಣಿಸಿ ಅವನ ಶಿರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದನು.

16004028a ತಥಾನ್ಯಾನಪಿ ನಿಘ್ನಂತಂ ಯುಯುಧಾನಂ ಸಮಂತತಃ|

16004028c ಅಭ್ಯಧಾವದ್ಧೃಷೀಕೇಶೋ ವಿನಿವಾರಯಿಷುಸ್ತದಾ||

ಹಾಗೆಯೇ ಸುತ್ತಲಿದ್ದ ಇತರರನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಯುಯುಧಾನನನ್ನು ತಡೆಯಲು ಹೃಷೀಕೇಶನು ಧಾವಿಸಿದನು.

16004029a ಏಕೀಭೂತಾಸ್ತತಃ ಸರ್ವೇ ಕಾಲಪರ್ಯಾಯಚೋದಿತಾಃ|

16004029c ಭೋಜಾಂಧಕಾ ಮಹಾರಾಜ ಶೈನೇಯಂ ಪರ್ಯವಾರಯನ್||

ಮಹಾರಾಜ ! ಆಗ ಕಾಲಪಲ್ಲಟದಿಂದ ಪ್ರಚೋದಿತ ಭೋಜ-
ಅಂಧಕರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ಶೈನೇಯ ಸಾತ್ಯಕಿಯನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದರು.

16004030a ತಾನ್ದ್ರಷ್ಟ್ವಾ ಪತತಸ್ತೂರ್ಣಮಭಿಕ್ರುದ್ಧಾನ್ಜನಾರ್ದನಃ|

16004030c ನ ಚುಕ್ರೋಧ ಮಹಾತೇಜಾ ಜಾನನ್ಯಾಲಸ್ಯ ಪರ್ಯಯಮ್||

ಕ್ರುದ್ಧರಾದ ಅವರು ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು
ನೋಡಿಯೂ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿ ಜನಾರ್ದನನು ಕಾಲದ
ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಕ್ರೋಧಿತನಾಗಲಿಲ್ಲ.

16004031a ತೇ ತು ಪಾನಮದಾವಿಷ್ಟಾಶ್ಚೋದಿತಾಶ್ಚೈವ ಮನ್ಯುನಾ|

16004031c ಯುಯುಧಾನಮಥಾಭ್ಯಘ್ನನ್ನಚ್ಚಿಷ್ಟೈರ್ಭಾಜನ್ಯೈಸ್ತದಾ||

ಪಾನಮದದಿಂದ ಆವಿಷ್ಟರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಕೋಪದಿಂದ
ಪ್ರಚೋದಿತರಾಗಿ ಯುಯುಧಾನನನ್ನು ಎಂಜಲು ಆಹಾರಗಳಿದ್ದ
ಪಾತ್ರೆಗಳಿಂದಲೇ ಹೊಡೆಯತೊಡಗಿದರು.

16004032a ಹನ್ಯಮಾನೇ ತು ಶೈನೇಯೇ ಕ್ರುದ್ಧೋ ರುಕ್ಮಿಣೀನಂದನಃ|

16004032c ತದಂತರಮುಪಾಧಾವನ್ಮೋಕ್ಷಯಿಷ್ಯನ್ಮಿನೀಃ ಸುತಮ್||

ಶೈನೇಯನನ್ನು ಹಾಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರಲು ಕ್ರುದ್ಧನಾದ ರುಕ್ಮಿಣೀನಂದನ
ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನು ಓಡಿ ಬಂದು ಶೈನಿಯ ಮಗ ಸಾತ್ಯಕಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು
ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು.

16004033a ಸ ಭೋಜೈಃ ಸಹ ಸಂಯುಕ್ತಃ ಸಾತ್ಯಕಿಶ್ಚಾಂಧಕೈಃ ಸಹ|

16004033c ಬಹುತ್ವಾನ್ನಿಹತೌ ತತ್ರ ಉಭೌ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಪಶ್ಯತಃ||

ಸಾತ್ಯಕಿ-ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನರಿಬ್ಬರೂ ಒಂದಾಗಿ ಭೋಜ-ಅಂಧಕರೊಂದಿಗೆ
ಸೆಣೆಸಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅನೇಕರಿದ್ದ ಭೋಜ-ಅಂಧಕರು
ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ, ಕೃಷ್ಣನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಸಂಹರಿಸಿದರು.

16004034a ಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತು ಶೈನೇಯಂ ಪುತ್ರಂ ಚ ಯದುನಂದನಃ|

16004034c ಏರಕಾಣಾಂ ತದಾ ಮುಷ್ಟಿಂ ಕೋಪಾಜ್ಜಗ್ರಾಹ ಕೇಶವಃ||

ಶೈನೇಯನೂ ತನ್ನ ಮಗನೂ ಹತರಾದುದನ್ನು ನೋಡಿದ
ಯದುನಂದನ ಕೇಶವನು ಕೋಪದಿಂದ ಒಂದು ಮುಷ್ಟಿ ಎರಕ
ಹುಲ್ಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು.

16004035a ತದಭೂನ್ಮುಸಲಂ ಘೋರಂ ವಜ್ರಕಲ್ಪಮಯೋಮಯಮ್|

16004035c ಜಘಾನ ತೇನ ಕೃಷ್ಣಸ್ತಾನ್ಯೈಽಸ್ಯ ಪ್ರಮುಖತೋಽಭವನ್||

ಅದು ಲೋಹಮಯವಾದ ವಜ್ರದಂಥಹ ಘೋರ ಮುಸಲವಾಯಿತು.
ಅದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಎದುರಿದ್ದ ಅನ್ಯರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಿದನು.

16004036a ತತೋಽಂಧಕಾಶ್ಚ ಭೋಜಾಶ್ಚ ಶೈನೇಯಾ ವೃಷ್ಟಯಸ್ತಥಾ|

16004036c ಜಘ್ನುರನ್ಯೋನ್ಯಮಾಕ್ರಂದೇ ಮುಸಲೈಃ ಕಾಲಚೋದಿತಾಃ||

ಅನಂತರ ಅಂಧಕರು, ಭೋಜರು, ಶೈನೇಯರು, ಮತ್ತು ವೃಷ್ಟಿಗಳು
ಕಾಲಚೋದಿತರಾಗಿ ಮುಸಲಗಳಿಂದ ಅನ್ಯೋನ್ಯರನ್ನು ಆಕ್ರಮಣಿಸಿ
ಸಂಹರಿಸಿದರು.

16004037a ಯಸ್ತೇಷಾಮೇರಕಾಂ ಕಶ್ಚಿ ಜ್ಜಗ್ರಾಹ ರುಷಿತೋ ನೃಪ|

16004037c ವಜ್ರಭೂತೇವ ಸಾ ರಾಜನ್ನದೃಶ್ಯತ ತದಾ ವಿಭೋ||

ನೃಪ! ವಿಭೋ! ರಾಜನ್! ಅವರಲ್ಲಿ ರೋಷದಿಂದ ಯಾರು ಆ ಎರಕದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಹಿಡಿದರೋ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಆ ಹುಲ್ಲು ವಜ್ರಾಯುಧದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

16004038a ತೃಣಂ ಚ ಮುಸಲೀಭೂತಮಪಿ ತತ್ರ ವ್ಯದೃಶ್ಯತ|

16004038c ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಕೃತಂ ಸರ್ವಮಿತಿ ತದ್ವಿದ್ಧಿ ಪಾರ್ಥಿವ||

ಪಾರ್ಥಿವ! ಹುಲ್ಲೂ ಮುಸಲವಾದುದು ಕಂಡುಬಂದಿತೆಂದರೆ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಆ ಋಷಿಗಳ ಶಾಪದಿಂದ ಆಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದುಕೋ.

16004039a ಆವಿಧ್ಯಾವಿಧ್ಯ ತೇ ರಾಜನ್ಪಕ್ಷಿಪಂತಿ ಸ್ಮ ಯತ್ರೈನಮ್|

16004039c ತದ್ವಜ್ರಭೂತಂ ಮುಸಲಂ ವ್ಯದೃಶ್ಯತ ತದಾ ದೃಢಮ್||

ರಾಜನ್! ಆ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಎಸೆದಾಗಲೆಲ್ಲ ಅದು ವಜ್ರದಂಥಹ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಮುಸಲ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳುತ್ತಿತ್ತು.

16004040a ಅವಧೀತ್ಪಿತರಂ ಪುತ್ರಃ ಪಿತಾ ಪುತ್ರಂ ಚ ಭಾರತ|

16004040c ಮತ್ತಾಃ ಪರಿಪತಂತಿ ಸ್ಮ ಪೋಥಯಂತಃ ಪರಸ್ಪರಮ್||

ಭಾರತ! ಮಗನು ತಂದೆಯನ್ನೂ, ತಂದೆಯು ಮಗನನ್ನೂ ಮತ್ತರಾಗಿ ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಉರುಳಿಸಿದರು.

16004041a ಪತಂಗಾ ಇವ ಚಾಗ್ನೌ ತೇ ನೃಪತನ್ಕುಕುರಾಂಧಕಾಃ|

16004041c ನಾಸೀತ್ಪಲಾಯನೇ ಬುದ್ಧಿವರ್ಧ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಕಸ್ಯ ಚಿತ್||

ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಪತಂಗಗಳಂತೆ ಕುಕುರ-ಅಂಧಕರು
ಕೆಳಗುರುಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ವಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಯಾರೂ ಪಲಾಯನದ
ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ.

16004042a ತಂ ತು ಪಶ್ಯನ್ನಹಾಬಾಹುರ್ಜಾನನ್ಯಾಲಸ್ಯ ಪರ್ಯಯಮ್|

16004042c ಮುಸಲಂ ಸಮವಷ್ಟಭ್ಯ ತಸ್ಥೌ ಸ ಮಧುಸೂದನಃ||

ಕಾಲದ ತಿರುವನ್ನು ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಮಹಾಬಾಹು
ಮಧುಸೂದನನು ಮುಸಲವನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತನು.

16004043a ಸಾಂಬಂ ಚ ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚಾರುದೇಷ್ಟಂ ಚ ಮಾಧವಃ|

16004043c ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಂ ಚಾನಿರುದ್ಧಂ ಚ ತತಶ್ಚುಕ್ರೋಧ ಭಾರತ||

ಭಾರತ! ಸಾಂಬ, ಚಾರುದೇಷ್ಟ, ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಮತ್ತು ಅನಿರುದ್ಧರು
ಹತರಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾಧವನು ಕುಪಿತನಾದನು.

16004044a ಗದಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಶಯಾನಂ ಚ ಭೃಶಂ ಕೋಪಸಮನ್ವಿತಃ|

16004044c ಸ ನಿಃಶೇಷಂ ತದಾ ಚಕ್ರೇ ಶಾಂಜ್ರಚಕ್ರಗದಾಧರಃ||

ಗದನೂ ಮಲಗಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ತುಂಬಾ ಕೋಪಸಮನ್ವಿತನಾದ
ಶಾಂಜ್ರಚಕ್ರಗದಾಧರನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಿಃಶೇಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು.

16004045a ತಂ ನಿಘ್ನಂತಂ ಮಹಾತೇಜಾ ಬಭ್ರುಃ ಪರಪುರಂಜಯಃ|

16004045c ದಾರುಕಶ್ಚೈವ ದಾಶಾರ್ಹಮೂಚತುರ್ಯನ್ನಿಬೋಧ ತತ್||

ಅವರನ್ನು ಸಂಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿ ದಾಶಾರ್ಹನನ್ನು
ಪರಪುರಂಜಯ ಬಭ್ರುವು ಮತ್ತು ದಾರುಕರು ನೋಡಿ ಹೀಗೆಂದರು:

16004046a ಭಗವನ್ಸಂಹೃತಂ ಸರ್ವಂ ತ್ವಯಾ ಭೂಯಿಷ್ಯಮಚ್ಯುತ|

16004046c ರಾಮಸ್ಯ ಪದಮನ್ವಿಚ್ಛ ತತ್ರ ಗಚ್ಛಾಮ ಯತ್ರ ಸಃ||

“ಭಗವನ್! ನೀನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಿದ್ದೀಯೆ! ಈಗ
ಬಲರಾಮನು ಹಿಡಿದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆದು ಅವನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ
ಹೋಗೋಣ!”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ ಕೃತವರ್ಮಾದೀನಾಂ
ಪರಸ್ಪರಹನನೇ ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ ಕೃತವರ್ಮಾದೀನಾಂ
ಪರಸ್ಪರಹನನ ಎನ್ನುವ ನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೨೨

ರಾಮ-ಕೃಷ್ಣಾವತಾರ ಸಮಾಪ್ತಿ

ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಬರಹೇಳಿ ಕೃಷ್ಣನು ದಾರುಕನನ್ನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ
ಕಳುಹಿಸಿದುದು; ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಬಭ್ರುವು
ಹತನಾಗಲು ತಾನೇ ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಹೋಗಿ ವಸುದೇವನಿಗೆ ಅರ್ಜುನನು
ಬರುವವ ವರೆಗೆ ಕಾಯಲು ಹೇಳಿದುದು (೧-೧೧). ಬಲರಾಮನು
ಮಹಾನಾಗನ ರೂಪವನ್ನು ತಳೆದು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರಿದುದು (೧೨-

೧೫). ಜರನೇಂಬ ವ್ಯಾಧನಿಂದ ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕೃಷ್ಣನು ದಿವವನ್ನು
ಸೇರಿದುದು (೧೬-೨೫).

16005001 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

16005001a ತತೋ ಯಯುರ್ದಾರುಕಃ ಕೇಶವಶ್ಚ
ಬಭ್ರುಶ್ಚ ರಾಮಸ್ಯ ಪದಂ ಪತಂತಃ|

16005001c ಅಥಾಪಶ್ಯನ್ನಾಮಮನಂತವೀರ್ಯಂ
ವೃಕ್ಷೇ ಸ್ಥಿತಂ ಚಿಂತಯಾನಂ ವಿವಿಕ್ತೇ||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ಅನಂತರ ದಾರುಕ, ಬಭ್ರು ಮತ್ತು
ಕೇಶವರು ಬಲರಾಮನ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗುರುತನ್ನೇ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು
ಹೊರಟರು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೃಕ್ಷದಡಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಂತಾಮಗ್ನನಾಗಿ
ನಿಂತಿರುವ ಅನಂತವೀರ್ಯ ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡರು.

16005002a ತತಃ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಮಹಾನುಭಾವಃ
ಕೃಷ್ಣಸ್ತದಾ ದಾರುಕಮನ್ವಶಾಸತ್|

16005002c ಗತ್ವಾ ಕುರೂನ್ಮೀಘಮಿಮಂ ಮಹಾಂತಂ
ಪಾರ್ಥಾಯ ಶಂಸಸ್ವ ವಧಂ ಯದೂನಾಮ್||

ಅವನ ಬಳಿಹೋದನಂತರ ಮಹಾನುಭಾವ ಕೃಷ್ಣನು ದಾರುಕನಿಗೆ
ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು: “ಶೀಘ್ರವೇ ಕುರುಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಯದುಗಳ
ವಧೆಯನ್ನೂ ಈ ಮಹಾ ಅಂತ್ಯವನ್ನೂ ಪಾರ್ಥನಿಗೆ ತಿಳಿಸು.

16005003a ತತೋಽರ್ಜುನಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಿಹೋಪಯಾತು

ಶ್ರುತ್ವಾ ಮೃತಾನ್ಯಾದವಾನ್ಸಹ್ಮಶಾಪಾತ್|

16005003c ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತಃ ಸ ಯಯೌ ರಥೇನ

ಕುರೂಂಸ್ತದಾ ದಾರುಕೋ ನಷ್ಟಚೇತಾಃ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಶಾಪದಿಂದ ಯಾದವರು ಮೃತರಾದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೂಡಲೇ ಅರ್ಜುನನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿ!" ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ದಾರುಕನು ಚೇತನವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಂಥವನಾಗಿ ರಥದಲ್ಲಿ ಕುರುಗಳ ಕಡೆ ನಡೆದನು.

16005004a ತತೋ ಗತೇ ದಾರುಕೇ ಕೇಶವೋಽಥ

ದೃಷ್ಟ್ವಾಂತಿಕೇ ಬಭ್ರುಮುವಾಚ ವಾಕ್ಯಮ್|

16005004c ಸ್ತ್ರಿಯೋ ಭವಾನ್ರಕ್ಷತು ಯಾತು ಶೀಘ್ರಂ

ನೈತಾ ಹಿಂಸ್ಯುರ್ದಸ್ಯವೋ ವಿತ್ತಲೋಭಾತ್||

ದಾರುಕನು ಹೊರಟುಹೋಗಲು ಕೇಶವನು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಭ್ರುವನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಿದನು: "ನೀನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು. ವಿತ್ತಲೋಭದಿಂದ ದಸ್ಯುಗಳು ಅವರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸದಿರಲಿ!"

16005005a ಸ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ ಕೇಶವೇನಾನುಶಿಷ್ಟೋ

ಮದಾತುರೋ ಜ್ಞಾತಿವಧಾರ್ಥಿಶ್ಚ|

16005005c ತಂ ವೈ ಯಾಂತಂ ಸಂನಿಧೌ ಕೇಶವಸ್ಯ

ತ್ವರಂತಮೇಕಂ ಸಹಸೈವ ಬಭ್ರುಮ್|

16005005e ಬ್ರಹ್ಮಾನುಶಪ್ತಮವಧೀನ್ಮಹದ್ವೈ

ಕೂಟೋನ್ಮುಕ್ತಂ ಮುಸಲಂ ಲುಬ್ಧಕಸ್ಯ||

ಕೇಶವನ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ಆ ಬಾಂಧವರ ವಧೆಯಿಂದ
ಆರ್ದಿತನಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಕುಡಿದು ಅಮಲೇರಿದ್ದ ಬಭ್ರುವು ಹೊರಟನು.
ಕೇಶವನ ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ ಅವನು ಹೊರಟಿದ್ದಷ್ಟೇ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಆ
ಗುಂಪಿನಿಂದ ಯಾರೋ ಎಸೆದ ಮುಸುಲವೊಂದು ಅವನಿಗೆ ಹೊಡೆದು
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದ ಬಭ್ರುವೂ ಮರಣಹೊಂದಿದನು.

16005006a ತತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿಹತಂ ಬಭ್ರುವಾಹ

ಕೃಷ್ಣೋ ವಾಕ್ಯಂ ಭ್ರಾತರಮಗ್ರಜಂ ತು|

16005006c ಇಹೈವ ತ್ವಂ ಮಾಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷಸ್ವ ರಾಮ

ಯಾವತ್ ಸ್ತ್ರಿಯೋ ಜ್ಞಾತಿವಶಾಃ ಕರೋಮಿ||

ಬಭ್ರುವು ಹತನಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೃಷ್ಣನು ಅಗ್ರಜ ಅಣ್ಣನಿಗೆ
ಹೀಗೆಂದನು: “ರಾಮ ! ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ನಮ್ಮ
ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಬರುವವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ
ಪ್ರತೀಕ್ಷೆಯಿಂದಿರು !”

16005007a ತತಃ ಪುರೀಂ ದ್ವಾರವತೀಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ

ಜನಾರ್ದನಃ ಪಿತರಂ ಪ್ರಾಹ ವಾಕ್ಯಮ್|

16005007c ಸ್ತ್ರಿಯೋ ಭವಾನ್ಪ್ರಕ್ಷತು ನಃ ಸಮಗ್ರಾ

ಧನಂಜಯಸ್ಯಾಗಮನಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷನ್|

16005007e ರಾಮೋ ವನಾಂತೇ ಪ್ರತಿಪಾಲಯನ್ಮಾಮ್

ಆಸ್ತೇಽದ್ಯಾಹಂ ತೇನ ಸಮಾಗಮಿಷ್ಯೇ||

ಅನಂತರ ದ್ವಾರಕಾಪುರಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಜನಾರ್ದನನು ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಹೇಳಿದನು: “ಧನಂಜಯನ ಆಗಮನವನ್ನು ಪ್ರತಿಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ನೀನು ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು! ಬಲರಾಮನು ವನದಲ್ಲಿ ನನಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ಅವನನ್ನು ಸೇರುತ್ತೇನೆ.

16005008a ದೃಷ್ಟಂ ಮಯೇದಂ ನಿಧನಂ ಯದೂನಾಂ
ರಾಜ್ಞಾಂ ಚ ಪೂರ್ವಂ ಕುರುಪುಂಗವಾನಾಮ್|

16005008c ನಾಹಂ ವಿನಾ ಯದುಭಿಯಾರ್ಥವಾನಾಂ
ಪುರೀಮಿಮಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಹಾದ್ಯ ಶಕ್ತಃ||

ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಯದುಗಳ ಈ ನಿಧನವನ್ನೂ ಹಿಂದೆ ಕುರುಪುಂಗವ ರಾಜರ ನಿಧನವನ್ನೂ ನೋಡಿದೆ. ಯಾದವರಿಲ್ಲದ ಈ ಪುರಿಯನ್ನು ನಾನು ಇಂದು ನೋಡಲು ಶಕ್ಯನಿಲ್ಲ.

16005009a ತಪಶ್ಚ ರಿಷ್ಯಾಮಿ ನಿಬೋಧ ತನ್ನೇ
ರಾಮೇಣ ಸಾರ್ಥಂ ವನಮಭ್ಯುಪೇತ್ಯ|

16005009c ಇತೀದಮುಕ್ತಾ ಶಿರಸಾಸ್ಯ ಪಾದೌ
ಸಂಸ್ಪೃಶ್ಯ ಕೃಷ್ಣಸ್ತ್ವ ರಿತೋ ಜಗಾಮ||

ರಾಮನೊಂದಿಗೆ ವನವನ್ನು ಸೇರಿ ತಪಸ್ಸನ್ನಾಚರಿಸುತ್ತೇನೆ!” ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಶಿರಸಾ ಅವನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಕೃಷ್ಣನು ತ್ವರೆಮಾಡಿ ಹೊರಟುಹೋದನು.

16005010a ತತೋ ಮಹಾನ್ನಿನದಃ ಪ್ರಾದುರಾಸೀತ್

ಸಸ್ತ್ರೀಕುಮಾರಸ್ಯ ಪುರಸ್ಯ ತಸ್ಯ|

16005010c ಅಥಾಬ್ರವೀತ್ಕೇಶವಃ ಸಂನಿವರ್ತ್ಯ

ಶಬ್ದಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಯೋಷಿತಾಂ ಕ್ರೋಶತೀನಾಮ್||

ಆಗ ಪುರದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀ-ಕುಮಾರರ ಮಹಾ ಕೂಗು ಕೇಳಿಬಂದಿತು. ರೋದಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೇಶವನು ಅವರನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಲು ಹೇಳಿದನು.

16005011a ಪುರೀಮಿಮಾಮೇಷ್ಯತಿ ಸವ್ಯಸಾಚೀ

ಸ ವೋ ದುಃಖಾನ್ಮೋಚಯಿತಾ ನರಾಗ್ರ್ಯಃ|

16005011c ತತೋ ಗತ್ವಾ ಕೇಶವಸ್ತಂ ದದರ್ಶ

ರಾಮಂ ವನೇ ಸ್ಥಿತಮೇಕಂ ವಿವಿಕ್ತೇ||

“ಈ ಪುರಕ್ಕೆ ಸವ್ಯಸಾಚಿಯು ಬರುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಆ ನರಾಗ್ರ್ಯನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ದುಃಖದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ.” ಅನಂತರ ಕೇಶವನು ಹೋಗಿ ವನದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಯೋಚನಾಮಗ್ನನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಬಲರಾಮನನ್ನು ನೋಡಿದನು.

16005012a ಅಥಾಪಶ್ಯದ್ಯೋಗಯುಕ್ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ

ನಾಗಂ ಮುಖಾನ್ನಿಃಸರಂತಂ ಮಹಾಂತಮ್|

16005012c ಶ್ವೇತಂ ಯಯೌ ಸ ತತಃ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಮಾಣೋ

ಮಹಾರ್ಣವೋ ಯೇನ ಮಹಾನುಭಾವಃ||

ಯೋಗಯುಕ್ತನಾಗಿದ್ದ ಅವನ ಮುಖದಿಂದ ಮಹಾನಾಗವೊಂದು
ಹೊರಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅವನು ನೋಡಿದನು. ಅವನು
ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಶ್ವೇತವರ್ಣದ ಆ ಮಹಾ ಸರ್ಪವು ಸಮುದ್ರದ
ಕಡೆ ಹರಿದು ಹೋಯಿತು.

16005013a ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಃ ಪರ್ವತಾಭೋಗವಷ್ಟ್ಮಾ
ರಕ್ತಾನನಃ ಸ್ವಾಂ ತನುಂ ತಾಂ ವಿಮುಚ್ಯ|

16005013c ಸಮ್ಯಕ್ಶ ತಂ ಸಾಗರಃ ಪ್ರತ್ಯಗೃಹ್ಣಾನ್
ನಾಗಾ ದಿವ್ಯಾಃ ಸರಿತಶ್ಚೈವ ಪುಣ್ಯಾಃ||

ಆ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬಂದ ಪರ್ವತದಷ್ಟೇ ಎತ್ತರ ಹೆಡೆಯನ್ನು
ಎತ್ತಿದ್ದ ಆ ಸಾವಿರ ಹೆಡೆಗಳ, ಕೆಂಪು ಬಾಯಿಯ ನಾಗವನ್ನು ದಿವ್ಯ
ಪುಣ್ಯ ನದಿಗಳೊಡನೆ ಸಮುದ್ರವು ಸ್ವಾಗತಿಸಿತು.

16005014a ಕರ್ಕೋ ಟಕೋ ವಾಸುಕಿಸ್ತಕ್ಷಕಶ್ಚ
ಪೃಥುಶ್ರವಾ ವರುಣಃ ಕುಂಜರಶ್ಚ|

16005014c ಮಿಶ್ರೀ ಶಂಖಃ ಕುಮುದಃ ಪುಂಡರೀಕಸ್
ತಥಾ ನಾಗೋ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರೋ ಮಹಾತ್ಮಾ||

16005015a ಹ್ರಾದಃ ಕ್ರಾಢಃ ಶಿತಿಕಂಠೋಽಗ್ರತೇಜಾಸ್
ತಥಾ ನಾಗೌ ಚಕ್ರಮಂದಾತಿಷಂಡೌ|

16005015c ನಾಗಶ್ರೇಷ್ಠೋ ದುರ್ಮುಖಿಶ್ಚಾಂಬರೀಷಃ
ಸ್ವಯಂ ರಾಜಾ ವರುಣಶ್ಚಾಪಿ ರಾಜನ್|

16005015e ಪ್ರತ್ಯುದ್ಗಮ್ಯ ಸ್ವಾಗತೇನಾಭ್ಯನಂದಂಸ್

ತೇಽಪೂಜಯಂಶ್ಚಾ ಘ್ನಾಘ್ನಾಪಾದ್ಯಕ್ರಿಯಾಭಿಃ||

ರಾಜನ್ ! ಕಾರ್ಕೋಟಕ, ವಾಸುಕಿ, ತಕ್ಷಕ, ಪೃಥುಶ್ರವಾ, ವರುಣ, ಕುಂಜರ, ಮಿಶ್ರೀ, ಶಂಖ, ಕುಮುದ, ಪುಂಡರೀಕ, ಹಾಗೆಯೇ ಮಹಾತ್ಮನಾಗ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ, ಹ್ರಾದ, ಕ್ರಾಥ, ಉಗ್ರತೇಜಸ್ವಿ ಶಿತಿಕಂಠ, ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ ರಾಜಾ ವರುಣನು ಮೇಲೆದ್ದು ಅವನನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಅಘ್ನಾಘ್ನಾಪಾದ್ಯಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದರು.

16005016a ತತೋ ಗತೇ ಭ್ರಾತರಿ ವಾಸುದೇವೋ

ಜಾನನ್ನರ್ವಾ ಗತಯೋ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಃ|

16005016c ವನೇ ಶೂನ್ಯೇ ವಿಚರಂಶ್ಚಿಂತಯಾನೋ

ಭೂಮೌ ತತಃ ಸಂವಿವೇಶಾಗ್ರ್ಯತೇಜಾಃ||

ಅಣ್ಣನು ಹೊರಟುಹೋಗಲು ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯೆಲ್ಲವೂ ಹೊರಟುಹೋಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ವಾಸುದೇವನು ಶೂನ್ಯ ವನದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅನಂತರ, ಆ ಅಗ್ರ್ಯತೇಜಸ್ವಿಯು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡನು.

16005017a ಸರ್ವಂ ಹಿ ತೇನ ಪ್ರಾಕ್ತದಾ ವಿತ್ತಮಾಸೀದ್

ಗಾಂಧಾರ್ಯಾ ಯದ್ವಾಕ್ಯಮುಕ್ತಃ ಸ ಪೂರ್ವಮ್|

16005017c ದುರ್ವಾಸಸಾ ಪಾಯಸೋಚ್ಚಿಷ್ಟಲಿಪ್ತೇ

ಯಚ್ಚಾಪ್ಯುಕ್ತಂ ತಚ್ಚ ಸಸ್ಮಾರ ಕೃಷ್ಣಃ||

ಎಲ್ಲವೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿದಿತ್ತು.

ಹಿಂದೆ ಗಾಂಧಾರಿಯು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ, ದುರ್ವಾಸನು
ಎಂಜಲು ಪಾಯಸವನ್ನು ಮೈಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿದುದನ್ನೂ
ಕೃಷ್ಣನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡನು.

16005018a ಸ ಚಿಂತಯಾನೋಽಂಧಕವೃಷ್ಟಿನಾಶಂ
ಕುರುಕ್ಷಯಂ ಚೈವ ಮಹಾನುಭಾವಃ|

16005018c ಮೇನೇ ತತಃ ಸಂಕ್ರಮಣಸ್ಯ ಕಾಲಂ
ತತಶ್ಚ ಕಾರೇಂದ್ರಿಯಸಂನಿರೋಧಮ್||

ಅಂಧಕ-ವೃಷ್ಟಿಗಳ ವಿನಾಶ ಮತ್ತು ಕುರುಕ್ಷಯದ ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ
ಆ ಮಹಾನುಭಾವನು ಸಂಕ್ರಮಣ¹ ಕಾಲವು ಬಂದಿತೆಂದು ತಿಳಿದು
ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಂಡನು.

16005019a ಸ ಸಂನಿರುದ್ಧೇಂದ್ರಿಯವಾಙ್ಮನಾಸ್ತು
ಶಿಶ್ಯೇ ಮಹಾಯೋಗಮುಪೇತ್ಯ ಕೃಷ್ಣಃ|

16005019c ಜರಾಥ ತಂ ದೇಶಮುಪಾಜಗಾಮ
ಲುಬ್ಧಸ್ತದಾನೀಂ ಮೃಗಲಿಪ್ಸುರುಗ್ರಃ||

ಇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಮಾತು, ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಂಡು
ಮಹಾಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಮಲಗಿಕೊಂಡನು. ಆಗ ಉಗ್ರ ಬೇಟೆಗಾರ
ಜರನು ಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಅರಸುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು.

---

¹ ತಾನು ಕಾಲಾತೀತನಾಗುವ ಕಾಲ

16005020a ಸ ಕೇಶವಂ ಯೋಗಯುಕ್ತಂ ಶಯಾನಂ

ಮೃಗಾಶಂಕೀ ಲುಬ್ಧಕಃ ಸಾಯಕೇನ|

16005020c ಜರಾವಿಧ್ಯತ್ಪಾದತಲೇ ತ್ವರಾವಾಂಸೌ

ತಂ ಚಾಭಿತಸ್ತಜ್ಜಿಜೃಕ್ಷುರ್ಜಗಾಮ|

16005020e ಅಥಾಪಶ್ಯತ್ಪುರುಷಂ ಯೋಗಯುಕ್ತಂ

ಪೀತಾಂಬರಂ ಲುಬ್ಧಕೋಽನೇಕಬಾಹುಮ್||

ಯೋಗಯುಕ್ತನಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಕೇಶವನನ್ನು ಜಿಂಕೆಯೆಂದು ಶಂಕಿಸಿದ ಆ

ಬೇಟೆಗಾರ ಜರನು ತಿಳಿಯದೆ ಸಾಯಕದಿಂದ ಅವನ ಪಾದದ
ಹಿಮ್ಮಡಿಗೆ ಹೊಡೆದು, ತಾನು ಹೊಡೆದ ಬೇಟೆಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು
ತ್ವರೆಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಲುಬ್ಧಕನು ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು
ಧರಿಸಿದ್ದ ಅನೇಕ ಬಾಹುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಯೋಗಯುಕ್ತ
ಪುರುಷನನ್ನು ಕಂಡನು.

16005021a ಮತ್ವಾತ್ಮಾನಮಪರಾದ್ಧಂ ಸ ತಸ್ಯ
ಜಗ್ರಾಹ ಪಾದೌ ಶಿರಸಾ ಚಾರ್ತರೂಪಃ|

16005021c ಆಶ್ವಾಸಯತ್ತಂ ಮಹಾತ್ಮಾ ತದಾನೀಂ
ಗಚ್ಚನ್ನೂರ್ಧ್ವಂ ರೋದಸೀ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ||

ಮಹಾ ಅಪರಾಧವನ್ನೆಸಗಿದನೆಂದು ತಿಳಿದು ಆರ್ತರೂಪನಾದ ಅವನು
ಕೃಷ್ಣನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಶಿರಸಾ ಸಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು.
ಅವನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಮಹಾತ್ಮ ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಕಾಂತಿಯಿಂದ
ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುತ್ತಾ ಮೇಲೇರಿದನು.

16005022a ದಿವಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ವಾಸವೋಽಥಾಶ್ವಿನೌ ಚ
ರುದ್ರಾದಿತ್ಯಾ ವಸವಶ್ಚಾಥ ವಿಶ್ವೇ|

16005022c ಪ್ರತ್ಯುದ್ಯಯುರ್ಮುನಯಶ್ಚಾಪಿ ಸಿದ್ಧಾ
ಗಂಧರ್ವಮುಖ್ಯಾಶ್ಚ ಸಹಾಪ್ಸರೋಭಿಃ||

ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಸೇರಿದ ಅವನನ್ನು ವಾಸವ ಇಂದ್ರ, ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳು,
ರುದ್ರ-ಆದಿತ್ಯರು, ವಸವರು, ವಿಶ್ವೇದೇವರು, ಮುನಿಗಳು, ಸಿದ್ಧರು,

ಗಂಧರ್ವಮುಖ್ಯರು ಮತ್ತು ಜೊತೆಗೆ ಅಪ್ಸರೆಯರು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು.

16005023a ತತೋ ರಾಜನ್ ಭಗವಾನುಗ್ರತೇಜಾ

ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭವಶ್ಚಾವ್ಯಯಶ್ಚ|

16005023c ಯೋಗಾಚಾರ್ಯೋ ರೋದಸೀ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಾಃ
ಸ್ಥಾನಂ ಪ್ರಾಪ ಸ್ವಂ ಮಹಾತ್ಮಾಪ್ರಮೇಯಮ್||

ರಾಜನ್! ಅನಂತರ ಆ ಉಗ್ರತೇಜಸ್ವೀ, ಎಲ್ಲವಕ್ಕೂ ಮೂಲನೂ ಅಂತ್ಯನೂ ಆದ, ಯೋಗಾಚಾರ್ಯ ಭಗವಾನ್ ನಾರಾಯಣನು ತನ್ನ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನ ಮಹಾತ್ಮ ಅಪ್ರಮೇಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದನು.

16005024a ತತೋ ದೇವೈರೃಷಿಭಿಶ್ಚಾಪಿ ಕೃಷ್ಣಃ

ಸಮಾಗತಶ್ಚಾರಣೈಶ್ಚೈವ ರಾಜನ್|

16005024c ಗಂಧರ್ವಾಗ್ರೈರಪ್ಸರೋಭಿರ್ವರಾಭಿಃ

ಸಿದ್ಧೈಃ ಸಾಧ್ಯೈಶ್ಚಾನತೈಃ ಪೂಜ್ಯಮಾನಃ||

ರಾಜನ್! ಅಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ದೇವ-ಋಷಿಗಳು ಮತ್ತು ಚಾರಣರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿದನು. ಗಂಧರ್ವಾಗ್ರರೂ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಪ್ಸರೆಯರೂ, ಸಿದ್ಧರೂ, ಸಾಧ್ಯರೂ ಅವನಿಗೆ ತಲೆಬಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದರು.

16005025a ತೇ ವೈ ದೇವಾಃ ಪ್ರತ್ಯನಂದಂತ ರಾಜನ್

ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠಾ ವಾಗ್ಭಿರಾನರ್ಚುರೀಶಮ್|

16005025c ಗಂಧರ್ವಾಶ್ಚಾಪ್ಯುಪತಸ್ಥುಃ ಸ್ತುವಂತಃ

ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಚೈನಂ ಪುರುಹೂತೋಽಭ್ಯನಂದತ್||

ರಾಜನ್! ದೇವತೆಗಳು ಆನಂದದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು.
ಮುನಿಶ್ರೇಷ್ಠರು ವೇದಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಆ ಈಶನನ್ನು ಅರ್ಚಿಸಿದರು.
ಗಂಧರ್ವರು ಅವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ, ಪೂಜಿಸಿದರು. ಇಂದ್ರನೂ ಕೂಡ
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅವನನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದನು.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ಯ
ಸ್ವಲೋಕಗಮನೇ ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ||
ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸ್ಯ
ಸ್ವಲೋಕಗಮನ ಎನ್ನುವ ಐದನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೬

ದ್ವಾರಕೆಗೆ ಅರ್ಜುನನ ಆಗಮನ (೧-೧೫).

16006001 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

16006001a ದಾರುಕೋಽಪಿ ಕುರೂನ್ಗತ್ವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪಾರ್ಥಾನ್ಮಹಾರಥಾನ್|

16006001c ಆಚಷ್ಟ ಮೌಸಲೇ ವೃಷ್ಟೀನನ್ಯೋನ್ಯೈನೋಪಸಂಹೃತಾನ್||

ವೈಶಂಪಾನನು ಹೇಳಿದನು: “ದಾರುಕನೂ ಕೂಡ ಕುರುಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ
ಮಹಾರಥ ಪಾರ್ಥರನ್ನು ಕಂಡು ವೃಷ್ಟಿಗಳು ಮೌಸಲಗಳಿಂದ
ಅನ್ಯೋನ್ಯರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದುದನ್ನು ಹೇಳಿದನು.

16006002a ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿನಷ್ಟ್ವಾನ್ವಾಷ್ಟ್ವೇ ಯಾನ್ಸಭೋಜಕುಕುರಾಂಧಕಾನ್|

16006002c ಪಾಂಡವಾಃ ಶೋಕಸಂತಪ್ತಾ ವಿತ್ರಸ್ತಮನಸೋಽಭವನ್||

ಭೋಜ-ಕುಕುರ-ಅಂಧಕರೊಂದಿಗೆ ವಾಷ್ಣೇಯರ ವಿನಾಶವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಪಾಂಡವರು ಶೋಕಸಂತಪ್ತರಾಗಿ ವಿತ್ರಸ್ತ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾದರು.

16006003a ತತೋಽರ್ಜುನಸ್ತಾನಾಮಂತ್ರೈ ಕೇಶವಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಃ ಸಖಾ|

16006003c ಪ್ರಯಯೌ ಮಾತುಲಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ನೇದಮಸ್ತೀತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್||

ಅನಂತರ ಕೇಶವನ ಪ್ರಿಯಸಖ ಅರ್ಜುನನು ಅವರಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು, “ಇದು ಹೀಗಲ್ಲ!” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ತನ್ನ ಸೋದರಮಾವನನ್ನು ನೋಡಲು ಹೊರಟನು.

16006004a ಸ ವೃಷ್ಟಿನಿಲಯಂ ಗತ್ವಾ ದಾರುಕೇಣ ಸಹ ಪ್ರಭೋ|

16006004c ದದರ್ಶ ದ್ವಾರಕಾಂ ವೀರೋ ಮೃತನಾಥಾಮಿವ ಸ್ತ್ರಿಯಮ್||

ಪ್ರಭೋ! ಆ ವೀರನು ದಾರುಕನೊಂದಿಗೆ ವೃಷ್ಟಿನಿಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಪತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಸ್ತ್ರೀಯಂತಿದ್ದ ದ್ವಾರಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದನು.

16006005a ಯಾಃ ಸ್ಮ ತಾ ಲೋಕನಾಥೇನ ನಾಥವತ್ಯಃ ಪುರಾಭವನ್|

16006005c ತಾಸ್ವ ನಾಥಾಸ್ತದಾ ನಾಥಂ ಪಾರ್ಥಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿಚುಕ್ರುಶುಃ||

ಹಿಂದೆ ಲೋಕನಾಥನೇ ಯಾರ ನಾಥನಾಗಿದ್ದನೋ ಆ ಅನಾಥರು ನಾಥ ಪಾರ್ಥನನ್ನು ಕಂಡು ಜೋರಾಗಿ ರೋದಿಸಿದರು.

16006006a ಷೋಡಶಸ್ತ್ರೀಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಾಸುದೇವಪರಿಗ್ರಹಃ|

16006006c ತಾಸಾಮಾಸೀನ್ಮಹಾನ್ನಾದೋ ದೃಷ್ಟ್ವೈವಾರ್ಜುನಮಾಗತಮ್||

ಅರ್ಜುನನು ಬಂದುದನ್ನು ನೋಡಿ ವಾಸುದೇವನ ಕೈಹಿಡಿದಿದ್ದ
ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡು
ರೋದಿಸಿದರು.

16006007a ತಾಸ್ತು ದೃಷ್ಟ್ವೈವ ಕೌರವ್ಯೋ ಬಾಷ್ಪೇಣ ಪಿಹಿತೋಽರ್ಜುನಃ|

16006007c ಹೀನಾಃ ಕೃಷ್ಣೇನ ಪುತ್ರೈಶ್ಚ ನಾಶಕತ್ಸೋಽಭಿವೀಕ್ಷಿತುಮ್||

ಅವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಕೌರವ್ಯ ಅರ್ಜುನನು ಕಣ್ಣೀರು
ತುಂಬಿದವನಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನಿಂದಲೂ ಪುತ್ರರಿಂದಲೂ ವಿಹೀನರಾದ
ಅವರನ್ನು ನೋಡಲೂ ಅಶಕ್ತನಾದನು.

16006008a ತಾಂ ಸ ವೃಷ್ಟ್ಯಂಧಕಜಲಾಂ ಹಯಮೀನಾಂ ರಥೋಡುಪಾಮ್|

16006008c ವಾದಿತ್ರರಥಘೋಷೌಘಾಂ ವೇಶ್ಮತೀರ್ಥಮಹಾಗ್ರಹಾಮ್||

16006009a ರತ್ನಶೈವಲಸಂಘಾಟಾಂ ವಜ್ರಪ್ರಾಕಾರಮಾಲಿನೀಮ್|

16006009c ರಥ್ಯಾಸ್ತ್ರೋತೋಜಲಾವರ್ತಾಂ ಚತ್ವರಸ್ತಿಮಿತಹ್ರದಾಮ್||

16006010a ರಾಮಕೃಷ್ಣಮಹಾಗ್ರಾಹಾಂ ದ್ವಾರಕಾಸರಿತಂ ತದಾ|

16006010c ಕಾಲಪಾಶಗ್ರಹಾಂ ಘೋರಾಂ ನದೀಂ ವೈತರಣೀಮಿವ||

ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕರೇ ನೀರಾಗಿದ್ದ, ಕುದುರೆಗಳು ಮೀನಾಗಿದ್ದ, ರಥಗಳು
ತೆಪ್ಪದಂತಿದ್ದ, ವಾದ್ಯ-ರಥಘೋಷಗಳೇ ಅಲೆಗಳಂತಿದ್ದ, ಮನೆ-
ಉದ್ಯಾನವನಗಳೇ ತೀರ್ಥ-ಮಡುಗಳಂತಿದ್ದ, ರತ್ನ-ಹವಳಗಳೇ
ಪಾಚೆಯಂತಿದ್ದ, ವಜ್ರದ ಕೋಟೆಗಳೇ ಮಾಲೆಗಳಂತಿದ್ದ, ರಥಬೀದಿಗಳೇ
ಸುಳಿಗಳಂತಿದ್ದ, ಚತ್ವಾರಗಳೇ ಸರೋವರಗಳಂತಿದ್ದ, ರಾಮ-ಕೃಷ್ಣರೇ

ಮಹಾ ಮೊಸಳೆಗಳಂತಿದ್ದ ದ್ವಾರಕಾ ಎನ್ನುವ ನದಿಯು ಈಗ ಕಾಲನ
ಪಾಶಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ ಘೋರ ವೈತರಣೀ ನದಿಯಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು.

16006011a ತಾಂ ದದರ್ಶಾರ್ಜುನೋ ಧೀಮಾನ್ವಿಹೀನಾಂ ವೃಷ್ಟಿಪುಂಗವೈಃ|

16006011c ಗತಶ್ರಿಯಂ ನಿರಾನಂದಾಂ ಪದ್ಮಿನೀಂ ಶಿಶಿರೇ ಯಥಾ||

ವೃಷ್ಟಿಪುಂಗವರಿಂದ ವಿಹೀನವಾಗಿ, ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು,
ಆನಂದವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದ ದ್ವಾರಕಾ ಪುರಿಯು ಧೀಮಾನ್ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ
ಶಿಶಿರ ಋತುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಮಲದ ಹೂವಿನಂತೆ ತೋರಿತು.

16006012a ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದ್ವಾರಕಾಂ ಪಾರ್ಥಸ್ತಾಶ್ಚ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಯೋಷಿತಃ|

16006012c ಸಸ್ವನಂ ಬಾಷ್ಟಮುತ್ಸ್ರಜ್ಯ ನಿಪಪಾತ ಮಹೀತಲೇ||

ಅಂಥಹ ದ್ವಾರಕೆಯನ್ನೂ ಕೃಷ್ಣನ ಮಡದಿಯರನ್ನೂ ನೋಡಿದ
ಪಾರ್ಥನು ಜೋರಾಗಿ ಅಳುತ್ತಾ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ
ಬಿದ್ದನು.

16006013a ಸಾತ್ರಾಜಿತೀ ತತಃ ಸತ್ಯಾ ರುಕ್ಮಿಣೀ ಚ ವಿಶಾಂ ಪತೇ|

16006013c ಅಭಿಪತ್ಯ ಪ್ರರುರುದುಃ ಪರಿವಾರ್ಯ ಧನಂಜಯಮ್||

ವಿಶಾಂಪತೇ! ಆಗ ಸತ್ರಾಜಿತನ ಮಗಳು ಸತ್ಯಭಾಮೆ ಮತ್ತು
ರುಕ್ಮಿಣಿಯರು ಕೂಡ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಧನಂಜಯನನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದು
ರೋದಿಸತೊಡಗಿದರು.

16006014a ತತಸ್ತಾಃ ಕಾಂಚನೇ ಪೀಠೇ ಸಮುತ್ಥಾಯೋಪವೇಶ್ಯ ಚ|

16006014c ಅಬ್ರುವಂತೋ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಪರಿವಾರ್ಯೋಪತಸ್ಥಿರೇ||

ಅನಂತರ ಅವನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕಾಂಚನಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಆ ಮಹಾತ್ಮನನ್ನು ಸುತ್ತವರೆದು ಅವನೊಡನೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡರು.

16006015a ತತಃ ಸಂಸ್ತೂಯ ಗೋವಿಂದಂ ಕಥಯಿತ್ವಾ ಚ ಪಾಂಡವಃ|

16006015c ಆಶ್ವಾಸ್ಯ ತಾಃ ಸ್ತ್ರಿಯಶ್ಚಾಪಿ ಮಾತುಲಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಭ್ಯಗಾತ್||

ಗೋವಿಂದನನ್ನು ಸಂಸ್ತುತಿಸಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಪಾಂಡವನು ತನ್ನ ಸೋದರಮಾವನನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋದನು.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ ಅರ್ಜುನಾಗಮನೇ
ಷಷ್ಠೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ ಅರ್ಜುನಾಗಮನ
ಎನ್ನುವ ಆರನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೨

ವಸುದೇವ ವಿಲಾಪ (೧-೨೨).

16007001 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

16007001a ತಂ ಶಯಾನಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ವೀರಮಾನಕದುಂದುಭಿಮ್|

16007001c ಪುತ್ರಶೋಕಾಭಿಸಂತಪ್ತಂ ದದರ್ಶ ಕುರುಪುಂಗವಃ||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ಕುರುಪುಂಗವನು ಪುತ್ರಶೋಕದಿಂದ ಸಂತಪ್ತನಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಮಹಾತ್ಮ ವೀರ ಅನಕದುಂದುಭಿ ವಸುದೇವನನ್ನು ಕಂಡನು.

16007002a ತಸ್ಯಾಶ್ರುಪರಿಪೂರ್ಣಾಕ್ಷೋ ವ್ಯೂಢೋರಸ್ಯೋ ಮಹಾಭುಜಃ|

16007002c ಆರ್ತಸ್ಯಾರ್ತತರಃ ಪಾರ್ಥಃ ಪಾದೌ ಜಗ್ರಾಹ ಭಾರತ||

ಭಾರತ! ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ವಸುದೇವನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಆರ್ತನಾಗಿದ್ದ ಆ ವಿಶಾಲ ಎದೆಯ ಮಹಾಭುಜ ಪಾರ್ಥನು ಆರ್ತನಾಗಿದ್ದ ವಸುದೇವನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು.

16007003a ಸಮಾಲಿಂಗ್ಯಾರ್ಜುನಂ ವೃದ್ಧಃ ಸ ಭುಜಾಭ್ಯಾಂ ಮಹಾಭುಜಃ|

16007003c ರುದನ್ನುತ್ರಾನ್ಸ್ಮ ರನ್ಸರ್ವಾನ್ವಿಲಲಾಪ ಸುವಿಹ್ವಲಃ|

16007003e ಭ್ರಾತೃನ್ನುತ್ರಾಂಶ್ಚ ಪೌತ್ರಾಂಶ್ಚ ದೌಹಿತ್ರಾಂಶ್ಚ ಸಖೀನಪಿ||

ಆ ಮಹಾಭುಜ ವೃದ್ಧನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಬಾಹುಗಳಿಂದ ಆಲಂಗಿಸಿದನು ಮತ್ತು ಪುತ್ರರು, ಸಹೋದರರು, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮಕ್ಕಳು, ಮತ್ತು ಸಖಿರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ತುಂಬಾ ವಿಹ್ವಲನಾಗಿ ವಿಲಪಿಸಿದನು.

16007004 ವಸುದೇವ ಉವಾಚ|

16007004a ಯೈರ್ಜಿತಾ ಭೂಮಿಪಾಲಾಶ್ಚ ದೈತ್ಯಾಶ್ಚ ಶತಶೋಽರ್ಜುನ|

16007004c ತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನೇಹ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಜೀವಾಮ್ಯರ್ಜುನ ದುರ್ಮರಃ||

ವಸುದೇವನು ಹೇಳಿದನು: “ಅರ್ಜುನ! ನೂರಾರು ಭೂಮಿಪಾಲರನ್ನೂ

ದೈತ್ಯರನ್ನೂ ಯಾರು ಜಯಿಸಿದ್ದರೋ ಅವರನ್ನು ನೋಡದೇ ಇನ್ನೂ
ಜೀವಿಸಿದ್ದೇನೆ! ಅರ್ಜುನ! ನನಗೆ ಮರಣವೇ ಇಲ್ಲವೆನಿಸುತ್ತದೆ!

16007005a ಯೌ ತಾವರ್ಜುನ ಶಿಷ್ಯೌ ತೇ ಪ್ರಿಯೌ ಬಹುಮತೌ ಸದಾ|

16007005c ತಯೋರಪನಯಾತ್ಪಾರ್ಥ ವೃಷ್ಟಯೋ ನಿಧನಂ ಗತಾಃ||

ಅರ್ಜುನ! ಪಾರ್ಥ! ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದ, ನಿನ್ನ ಗೌರವಕ್ಕೆ
ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದ ಆ ಇಬ್ಬರ ದುರ್ವರ್ತನೆಯಿಂದಾಗಿ ವೃಷ್ಟಿಗಳು
ನಿಧನರಾದರು!

16007006a ಯೌ ತೌ ವೃಷ್ಟಿಪ್ರವೀರಾಣಾಂ ದ್ವಾವೇವಾತಿರಥೌ ಮತೌ|

16007006c ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋ ಯುಯುಧಾನಶ್ಚ ಕಥಯನ್ಕತ್ಥಸೇ ಚ ಯೌ||

16007007a ನಿತ್ಯಂ ತ್ವಂ ಕುರುಶಾರ್ದೂಲ ಕೃಷ್ಣಶ್ಚ ಮಮ ಪುತ್ರಕಃ|

16007007c ತಾವೃಭೌ ವೃಷ್ಟಿನಾಶಸ್ಯ ಮುಖಮಾಸ್ತಾಂ ಧನಂಜಯ||

ಕುರುಶಾರ್ದೂಲ! ಧನಂಜಯ! ಅವರಿಬ್ಬರು ವೃಷ್ಟಿಪ್ರವೀರರನ್ನೂ
ಅತಿರಥರೆಂದು ಮನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅದರ ಕುರಿತು ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನ
ಯುಯುಧಾನ, ನೀನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪುತ್ರ ಕೃಷ್ಣರು ಯಾವಾಗಲೂ
ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಕೊಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿರಿ! ಅವರಿಬ್ಬರೂ ವೃಷ್ಟಿನಾಶದ
ಮುಖಗಳಾದರು.

16007008a ನ ತು ಗರ್ಹಾಮಿ ಶೈನೇಯಂ ಹಾರ್ದಿಕ್ಯಂ ಚಾಹಮರ್ಜುನ|

16007008c ಅಕ್ರೂರಂ ರೌಕ್ಮಿಣೇಯಂ ಚ ಶಾಪೋ ಹ್ಯೇವಾತ್ರ ಕಾರಣಮ್||

ಅರ್ಜುನ! ನಾನು ಶೈನೇಯನನ್ನಾಗಲೀ, ಹಾರ್ದಿಕ್ಯನನ್ನಾಗಲೀ,

ಅಕ್ಕೂರನನ್ನಾಗಲೀ, ರೌಕ್ಕಿಣೀಯನನ್ನಾಗಲೀ ನಿಂದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ
ಆ ಶಾಪವೇ ಕಾರಣ !

16007009a ಕೇಶಿನಂ ಯಸ್ತು ಕಂಸಂ ಚ ವಿಕ್ರಮ್ಯ ಜಗತಃ ಪ್ರಭುಃ|

16007009c ವಿದೇಹಾವಕರೋತ್ಪಾರ್ಥ ಚೈದ್ಯಂ ಚ ಬಲಗರ್ವಿತಮ್||

16007010a ನೈಷಾದಿಮೇಕಲವ್ಯಂ ಚ ಚಕ್ರೇ ಕಾಲಿಂಗಮಾಗಧಾನ್|

16007010c ಗಾಂಧಾರಾನ್ಕಾಶಿರಾಜಂ ಚ ಮರುಭೂಮೌ ಚ ಪಾರ್ಥಿವಾನ್||

16007011a ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂಶ್ಚ ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯಾಂಶ್ಚ ಪಾರ್ವತೀಯಾಂಸ್ತಥಾ ನೃಪಾನ್|

16007011c ಸೋಽಭ್ಯುಪೇಕ್ಷಿತವಾನೇತಮನಯಂ ಮಧುಸೂದನಃ||

ಪಾರ್ಥ ! ಕೇಶಿನಿ ಮತ್ತು ಕಂಸರನ್ನು ಜಯಿಸಿದ, ಬಲಗರ್ವಿತ
ಚೈದ್ಯನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ, ನೈಷಾದಿ ಏಕಲವ್ಯ, ಕಾಲಿಂಗ, ಮಾಗಧರು,
ಗಾಂಧಾರರು, ಕಾಶಿರಾಜ ಮತ್ತು ಮರುಭೂಮಿಯ ಪಾರ್ಥಿವರನ್ನು,
ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನ, ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನ ಮತ್ತು ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿನ ನೃಪರನ್ನು ಗೆದ್ದ
ಆ ಜಗತ್ಪ್ರಭು ಮಧುಸೂದನನು ಯದುಗಳ ಈ ವಿನಾಶವನ್ನು
ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದನು !

16007012a ತತಃ ಪುತ್ರಾಂಶ್ಚ ಪೌತ್ರಾಂಶ್ಚ ಭ್ರಾತೃನಥ ಸಖೀನಪಿ|

16007012c ಶಯಾನಾನ್ನಿಹತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತೋ ಮಾಮಬ್ರವೀದಿದಮ್||

ಪುತ್ರರು, ಪೌತ್ರರು, ಸಹೋದರರು ಮತ್ತು ಸಖಿರು ಹತರಾಗಿ
ಮಲಗಿದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನು ನನಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು:

16007013a ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೋಽದ್ಯಾಯಮಸ್ಯಾಂತಃ ಕುಲಸ್ಯ ಪುರುಷರ್ಷಭ|

16007013c ಆಗಮಿಷ್ಯತಿ ಬೀಭತ್ಸುರಿಮಾಂ ದ್ವಾರವತೀಂ ಪುರೀಮ್||

“ಪುರುಷರ್ಷಭ! ಇಂದು ಕುಲದ ಅಂತ್ಯವಾಯಿತು. ಬೀಭತ್ಸುವು ಈ ದ್ವಾರವತೀ ಪುರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ.

16007014a ಆಖ್ಯೇಯಂ ತಸ್ಯ ಯದ್ವೃತ್ತಂ ವೃಷ್ಟೀನಾಂ ವೈಶಸಂ ಮಹತ್|

16007014c ಸ ತು ಶ್ರುತ್ವಾ ಮಹಾತೇಜಾ ಯದೂನಾಮನಯಂ ಪ್ರಭೋ|

16007014e ಆಗಂತಾ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೇವೇಹ ನ ಮೇಽತ್ರಾಸ್ತಿ ವಿಚಾರಣಾ||

ಅವನಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವೃಷ್ಟಿಗಳ ಮಹಾವಿನಾಶದ ಕುರಿತು ಹೇಳು.

ಪ್ರಭೋ! ಯದುಗಳ ಈ ವಿನಾಶದ ಕುರಿತು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಬೇಗನೇ

ಆ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಿಸುವ

ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ.

16007015a ಯೋಽಹಂ ತಮರ್ಜುನಂ ವಿಧಿ ಯೋಽರ್ಜುನಃ ಸೋಽಹಮೇವ ತು|

16007015c ಯದ್ಭ್ರೂಯಾತ್ತತ್ತಥಾ ಕಾರ್ಯಮಿತಿ ಬುಧ್ಯಸ್ವ ಮಾಧವ||

ನಾನೇ ಅರ್ಜುನನೆಂದೂ ಅರ್ಜುನನು ನಾನೆಂದೂ ತಿಳಿದುಕೋ!

ಮಾಧವ! ಅವನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೋ ಅದನ್ನೇ

ನೀನು ಮಾಡಬೇಕು.

16007016a ಸ ಸ್ತ್ರೀಷು ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ವಃ ಪಾಂಡವೋ ಬಾಲಕೇಷು ಚ|

16007016c ಪ್ರತಿಪತ್ಸ್ಯತಿ ಬೀಭತ್ಸುರ್ಭವತಶ್ಚೌರ್ಧ್ವದೇಹಿಕಮ್||

ಪಾಂಡವನು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ ಬಾಲಕರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಾಲಬಂದಾಗ

ಬೀಭತ್ಸುವು ನಿನ್ನ ಔರ್ಧ್ವದೇಹಿಕವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

16007017a ಇಮಾಂ ಚ ನಗರೀಂ ಸದ್ಯಃ ಪ್ರತಿಯಾತೇ ಧನಂಜಯೇ|

16007017c ಪ್ರಾಕಾರಾಟ್ಟಾಲಕೋಪೇತಾಂ ಸಮುದ್ರಃ ಪ್ಲಾವಯಿಷ್ಯತಿ||

ಧನಂಜಯನು ಹೊರಟುಹೋದ ಕೂಡಲೇ ಈ ನಗರಿಯು, ಕೋಟೆ-
ಕೊತ್ತಲಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ.

16007018a ಅಹಂ ಹಿ ದೇಶೇ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿತ್ಪುಣ್ಯೇ ನಿಯಮಮಾಸ್ಥಿತಃ|

16007018c ಕಾಲಂ ಕರ್ತಾ ಸದ್ಯ ಏವ ರಾಮೇಣ ಸಹ ಧೀಮತಾ||

ನಾನಾದರೋ ಧೀಮಂತ ರಾಮನೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಪುಣ್ಯ
ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಯಮವನ್ನಾಚರಿಸಿ ಕಾಲವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತೇನೆ.”

16007019a ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಹೃಷೀಕೇಶೋ ಮಾಮಚಿಂತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ|

16007019c ಹಿತ್ವಾ ಮಾಂ ಬಾಲಕೈಃ ಸಾರ್ಥಂ ದಿಶಂ ಕಾಮಪ್ಯಗಾತ್ಮಭುಃ||

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಅಚಿಂತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಿ ಪ್ರಭುವು ಬಾಲಕರೊಂದಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು
ಬಿಟ್ಟು ಇಷ್ಟಬಂದಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋದನು.

16007020a ಸೋಽಹಂ ತೌ ಚ ಮಹಾತ್ಮಾನೌ ಚಿಂತಯನ್ಭ್ರಾತರೌ ತವ|

16007020c ಘೋರಂ ಜ್ಞಾತಿವಧಂ ಚೈವ ನ ಭುಂಜೇ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಃ||

ನಾನು ಆ ನಿನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಭ್ರಾತೃಗಳ ಮತ್ತು ಘೋರ ಕುಲವಧೆಯ
ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಶೋಕಕರ್ಶಿತನಾಗಿ ಆಹಾರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದೇನೆ.

16007021a ನ ಚ ಭೋಕ್ಷ್ಯೇ ನ ಜೀವಿಷ್ಯೇ ದಿಷ್ಟ್ಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸಿ ಪಾಂಡವ|

16007021c ಯದುಕ್ತಂ ಪಾರ್ಥ ಕೃಷ್ಣೇನ ತತ್ಸರ್ವಮಖಿಲಂ ಕುರು||

ಪಾಂಡವ! ನಾನು ಏನನ್ನೂ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಬದುಕಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು. ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ. ಪಾರ್ಥ! ಕೃಷ್ಣನು ಏನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ದನೋ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡು!

16007022a ಏತತ್ತೇ ಪಾರ್ಥ ರಾಜ್ಯಂ ಚ ಸ್ತ್ರಿಯೋ ರತ್ನಾನಿ ಚೈವ ಹ|

16007022c ಇಷ್ಟಾನ್ಪ್ರಾಣಾನಹಂ ಹೀಮಾಂಸ್ತುಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ರಿಪುಸೂದನ||

ಪಾರ್ಥ! ರಿಪುಸೂದನ! ಈ ರಾಜ್ಯ, ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಮತ್ತು ರತ್ನಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈಗ ನಿನ್ನದೇ! ನಾನು ಈ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತೇನೆ!”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ

ಅರ್ಜುನವಸುದೇವಸಂವಾದೇ ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ

ಅರ್ಜುನವಸುದೇವಸಂವಾದ ಎನ್ನುವ ಏಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೮

ವಸುದೇವನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಅರ್ಜುನನು ಸುಧರ್ಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿದ ವೃಷ್ಟಿವೀರರ ಅಮಾತ್ಯರಿಗೆ ತಾನೇ ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕ ಜನರನ್ನು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದುದು (೧-೧೩). ವಸುದೇವನ ನಿಧನ; ತರ್ಪಣ (೧೪-೨೭). ಮೃತರಾದ ಯಾದವ ವೀರರ ಪ್ರೇತಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಅರ್ಜುನನು

ಯಾದವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮತ್ತು ಪುರಜನರೊಂದಿಗೆ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದ ಕಡೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿದುದು; ಅವರು ದ್ವಾರಕೆಯಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದಲೇ ಸಮುದ್ರವು ದ್ವಾರಕೆಯನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಿದುದು (೨೮-೪೩). ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ದರೋಡೆಕೋರ ಅಭೀರರು ಪಾರ್ಥನನ್ನು ಆಕ್ರಮಣಿಸಿದುದು (೪೪-೫೨). ಅರ್ಜುನನ ಪರಾಭವ (೫೩-೬೪). ವಜ್ರ ನನ್ನು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷೇಕಿಸಿ ಅರ್ಜುನನು ಶೋಕದಿಂದ ವ್ಯಾಸಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದುದು (೬೫-೭೪).

16008001 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

16008001a ಏವಮುಕ್ತಃ ಸ ಬೀಭತ್ಸುರ್ಮಾತುಲೇನ ಪರಂತಪಃ|

16008001c ದುರ್ಮನಾ ದೀನಮನಸಂ ವಸುದೇವಮುವಾಚ ಹ||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ದೀನಮನಸ್ಕನಾದ ಸೋದರಮಾವನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಲು ಪರಂತಪ ಬೀಭತ್ಸುವು ದುರ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ವಸುದೇವನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು:

16008002a ನಾಹಂ ವೃಷ್ಟಿಪ್ರವೀರೇಣ ಮಧುಭಿಶ್ಚೈವ ಮಾತುಲ|

16008002c ವಿಹೀನಾಂ ಪೃಥಿವೀಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಶಕ್ತಶ್ಚಿರಮಿಹ ಪ್ರಭೋ||

“ಪ್ರಭೋ! ಮಾವ! ವೃಷ್ಟಿಪ್ರವೀರರು ಮತ್ತು ಮಧುಗಳಿಂದ ವಿಹೀನವಾದ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ನೋಡಲು ಶಕ್ತನಿಲ್ಲ.

16008003a ರಾಜಾ ಚ ಭೀಮಸೇನಶ್ಚ ಸಹದೇವಶ್ಚ ಪಾಂಡವಃ|

16008003c ನಕುಲೋ ಯಾಜ್ಞಸೇನೀ ಚ ಷಡೇಕಮನಸೋ ವಯಮ್||

ರಾಜಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ, ಭೀಮಸೇನ, ಪಾಂಡವ ಸಹದೇವ, ನಕುಲ ಮತ್ತು ಯಾಜ್ಞಸೇನೀ ಈ ನಾವು ಆರು ಮಂದಿ ಒಂದೇ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರು.

16008004a ರಾಜ್ಞಃ ಸಂಕ್ರಮಣೇ ಚಾಪಿ ಕಾಲೋಽಯಂ ವರ್ತತೇ ಧ್ರುವಮ್|

16008004c ತಮಿಮಂ ವಿದ್ಧಿ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕಾಲಂ ಕಾಲವಿದಾಂ ವರ||

ರಾಜನೂ ಕಾಲಾವತೀತನಾಗುವ ಸಮಯವು ಬಂದಿದೆಯೆನ್ನುವುದು ನಿಶ್ಚಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಲವನ್ನು ಅರಿತವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನಿನಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕಾಲದ ಕುರಿತು ತಿಳಿದೇ ಇದೆ.

16008005a ಸರ್ವಥಾ ವೃಷ್ಟಿದಾರಾಂಸ್ತು ಬಾಲವೃದ್ಧಾಂಸ್ತಥೈವ ಚ|

16008005c ನಯಿಷ್ಯೇ ಪರಿಗೃಹ್ಯಾಹಮಿಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಮರಿಂದಮ||

ಅರಿಂದಮ ! ವೃಷ್ಟಿ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ, ಬಾಲ-ವೃದ್ಧರನ್ನೂ ನಾನು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.”

16008006a ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದಾರುಕಮಿದಂ ವಾಕ್ಯಮಾಹ ಧನಂಜಯಃ|

16008006c ಅಮಾತ್ರಾನ್ಪೃಷ್ಟಿವೀರಾಣಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಮಾಚಿರಮ್||

16008007a ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ವಚನಂ ಸುಧರ್ಮಾಂ ಯಾದವೀಂ ಸಭಾಮ್|

16008007c ಪ್ರವಿವೇಶಾರ್ಜುನಃ ಶೂರಃ ಶೋಚಮಾನೋ ಮಹಾರಥಾನ್||

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಧನಂಜಯನು ದಾರುಕನಿಗೆ “ಕೂಡಲೇ ವೃಷ್ಟಿವೀರರ ಅಮಾತ್ಯರನ್ನು ಕಾಣಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದನು. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮಹಾರಥರ ಕುರಿತು ಶೋಕಿಸುತ್ತಾ ಆ ಶೂರ ಅರ್ಜುನನು ಯಾದವರ

ಸುಧರ್ಮ ಸಭೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು.

16008008a ತಮಾಸನಗತಂ ತತ್ರ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಕೃತಯಸ್ತಥಾ|

16008008c ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ನೈಗಮಾಶ್ಚೈವ ಪರಿವಾರ್ಯೋಪತಸ್ಥಿರೇ||

ಅವನು ಆಸನ ಗ್ರಹಣ ಮಾಡಲು ಅವನ ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರಜೆಗಳು,
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ವರ್ತಕರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು.

16008009a ತಾಂದ್ವೀನಮನಸಃ ಸರ್ವಾನ್ನಿಭೃತಾನ್ಗತಚೇತಸಃ|

16008009c ಉವಾಚೇದಂ ವಚಃ ಪಾರ್ಥಃ ಸ್ವಯಂ ದೀನತರಸ್ತದಾ||

ಒಡೆಯರಿಗಾಗಿ ಚೇತನವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ದೀನಮನಸ್ಕರಾಗಿದ್ದ
ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ದೀನನಾಗಿದ್ದ ಪಾರ್ಥನು ಈ ಮಾತನ್ನಾಡಿದನು:

16008010a ಶಕ್ರಪ್ರಸ್ಥಮಹಂ ನೇಷ್ಯೇ ವೃಷ್ಟ್ಯಂಧಕಜನಂ ಸ್ವಯಮ್|

16008010c ಇದಂ ತು ನಗರಂ ಸರ್ವಂ ಸಮುದ್ರಃ ಪ್ಲಾವಯಿಷ್ಯತಿ||

“ಸ್ವಯಂ ನಾನೇ ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕ ಜನರನ್ನು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥಕ್ಕೆ
ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಗರವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮುದ್ರವು
ಮುಳುಗಿಸಲಿಕ್ಕಿದೆ.

16008011a ಸಜ್ಜೀಕುರುತ ಯಾನಾನಿ ರತ್ನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ|

16008011c ವಜ್ರೋಽಯಂ ಭವತಾಂ ರಾಜಾ ಶಕ್ರಪ್ರಸ್ಥೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ||

ರಥಗಳನ್ನೂ, ವಿವಿಧರತ್ನಗಳನ್ನೂ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿ. ಈ ವಜ್ರನು
ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ರಾಜನಾಗುತ್ತಾನೆ.

16008012a ಸಪ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಚೈವ ರವೌ ವಿಮಲ ಉದ್ಗತೇ|

16008012c ಬಹಿರ್ವತ್ಸ್ಯಾ ಮಹೇ ಸರ್ವೇ ಸಜ್ಜೇಭವತ ಮಾಚಿರಮ್||

ಇಂದಿನಿಂದ ಏಳನೇ ದಿವಸದಂದು ವಿಮಲ ರವಿಯು ಉದಯಿಸುವಾಗ
ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡೋಣ! ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿ!
ತಡಮಾಡಬೇಡಿ!”

16008013a ಇತ್ಯುಕ್ತಾಸ್ತೇನ ತೇ ಪೌರಾಃ ಪಾರ್ಥೇನಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ|

16008013c ಸಜ್ಜ ಮಾಶು ತತಶ್ಚಕ್ರುಃ ಸ್ವಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ಸಮುತ್ಸುಕಾಃ||

ಅಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಿ ಪಾರ್ಥನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಲು ಪೌರರು ತಮ್ಮದೇ ಏಳೆಗಾಗಿ
ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ತಯಾರಿ ನಡೆಸಿದರು.

16008014a ತಾಂ ರಾತ್ರಿಮವಸತ್ಪಾರ್ಥಃ ಕೇಶವಸ್ಯ ನಿವೇಶನೇ|

16008014c ಮಹತಾ ಶೋಕಮೋಹೇನ ಸಹಸಾಭಿಪರಿಪ್ಲುತಃ||

ಆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಪಾರ್ಥನು ಕೇಶವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದನು. ಅಲ್ಲಿ
ಅವನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಶೋಕಮೋಹಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋದನು.

16008015a ಶ್ವೋಭೂತೇಽಥ ತತಃ ಶೌರಿರ್ವಸುದೇವಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್|

16008015c ಯುಕ್ತ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಮಹಾತೇಜಾ ಜಗಾಮ ಗತಿಮುತ್ತಮಾಮ್||

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿ ಶೌರಿ ವಸುದೇವನು
ತನ್ನನ್ನು ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ತಮ ಗತಿಯನ್ನು
ಹೊಂದಿದನು.

16008016a ತತಃ ಶಬ್ದೋ ಮಹಾನಾಸೀದ್ವಸುದೇವಸ್ಯ ವೇಶ್ಮನಿ|

16008016c ದಾರುಣಃ ಕ್ರೋಶತೀನಾಂ ಚ ರುದತೀನಾಂ ಚ ಯೋಷಿತಾಮ್||

16008017a ಪ್ರಕೀರ್ಣಮೂರ್ಧಜಾಃ ಸರ್ವಾ ವಿಮುಕ್ತಾಭರಣಸ್ತಜಃ|

16008017c ಉರಾಂಸಿ ಪಾಣಿಭಿರ್ಘ್ನಂತ್ಯೋ ವ್ಯಲಪನ್ಕರುಣಂ ಸ್ತ್ರಿಯಃ||

ಆಗ ವಸುದೇವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ದಾರುಣ ಕೂಗು ಮತ್ತು ರೋದನಗಳ ಮಹಾ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಿಬಂದಿತು. ಆ ಎಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಕೆದರಿಕೊಂಡು, ಆಭರಣ-ಹಾರಗಳನ್ನು ಕಳಚಿಕೊಂಡು, ಕೈಗಳಿಂದ ಎದೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ದೀನರಾಗಿ ವಿಲಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

16008018a ತಂ ದೇವಕೀ ಚ ಭದ್ರಾ ಚ ರೋಹಿಣೀ ಮದಿರಾ ತಥಾ|

16008018c ಅನ್ವಾರೋಢುಂ ವ್ಯವಸಿತಾ ಭರ್ತಾರಂ ಯೋಷಿತಾಂ ವರಾಃ||

ಸ್ತ್ರೀಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ದೇವಕೀ, ಭದ್ರಾ, ರೋಹಿಣೀ ಮತ್ತು ಮದಿರೆಯರು ಪತಿಯ ಚಿತೆಯನ್ನು ಏರುವ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿದರು.

16008019a ತತಃ ಶೌರಿಂ ನೃಯುಕ್ತೇನ ಬಹುಮಾಲ್ಯೇನ ಭಾರತ|

16008019c ಯಾನೇನ ಮಹತಾ ಪಾರ್ಥೋ ಬಹಿನಿಷ್ಠಾ ಮಯತ್ತದಾ||

ಭಾರತ! ಆಗ ಪಾರ್ಥನು ಮನುಷ್ಯರು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಬಹುಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಗೊಂಡ ದೊಡ್ಡ ಯಾನದಲ್ಲಿ ಶೌರಿಯ ಮೃತಶರೀರವನ್ನು ಹೊರತರಿಸಿದನು.

16008020a ತಮನ್ವಯುಸ್ತತ್ರ ತತ್ರ ದುಃಖಶೋಕಸಮಾಹತಾಃ|

16008020c ದ್ವಾರಕಾವಾಸಿನಃ ಪೌರಾಃ ಸರ್ವ ಏವ ನರರ್ಷಭ||

ನರರ್ಷಭ! ದುಃಖ ಶೋಕ ಸಮಾಹತರಾದ ದ್ವಾರಕಾವಾಸೀ
ಪೌರರೆಲ್ಲರೂ ಅವನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು.

16008021a ತಸ್ಯಾಶ್ವಮೇಧಿಕಂ ಚತ್ರಂ ದೀಪ್ಯಮಾನಾಶ್ಚ ಪಾವಕಾಃ|

16008021c ಪುರಸ್ತಾತ್ತಸ್ಯ ಯಾನಸ್ಯ ಯಾಜಕಾಶ್ಚ ತತೋ ಯಯುಃ||

ಆ ಯಾನದ ಮುಂದೆ ಅಶ್ವಮೇಧದ ಚತ್ರ, ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿ,
ಮತ್ತು ಯಾಜಕರು ನಡೆದರು.

16008022a ಅನುಜಗ್ಮುಶ್ಚ ತಂ ವೀರಂ ದೇವ್ಯಸ್ತಾ ವೈ ಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ|

16008022c ಸ್ತ್ರೀಸಹಸ್ರೈಃ ಪರಿವೃತಾ ವಧೂಭಿಶ್ಚ ಸಹಸ್ರಶಃ||

ಸಹಸ್ರಾರು ಸೊಸೆಯರು ಮತ್ತು ಸಹಸ್ರಾರು ಇತರ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ
ಪರಿವೃತರಾಗಿ ಅಲಂಕೃತರಾದ ದೇವಿಯರು ಆ ವೀರನನ್ನು
ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೋದರು.

16008023a ಯಸ್ತು ದೇಶಃ ಪ್ರಿಯಸ್ತಸ್ಯ ಜೀವತೋಽಭೂನ್ಮಹಾತ್ಮನಃ|

16008023c ತತ್ರೈನಮುಪಸಂಕಲ್ಪ್ಯ ಪಿತೃಮೇಧಂ ಪ್ರಚಕ್ರೀ||

ಜೀವಂತವಾಗಿರುವಾಗ ಆ ಮಹಾತ್ಮನಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶವು
ಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತೋ ಅದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಪಿತೃಮೇಧವನ್ನು
ನೆರವೇರಿಸಿದರು.

16008024a ತಂ ಚಿತಾಗ್ನಿಗತಂ ವೀರಂ ಶೂರಪುತ್ರಂ ವರಾಂಗನಾಃ|

16008024c ತತೋಽನ್ವಾರುರುಹುಃ ಪತ್ಯಶ್ಚ ತಸ್ಯಃ ಪತಿಲೋಕಗಾಃ||

ಅವನ ನಾಲ್ವರು ವರಾಂಗನೆ ಪತ್ನಿಯರೂ ಚಿತಾಗ್ನಿಗತನಾದ ಆ ವೀರ ಶೂರಪುತ್ರನ ಚಿತೆಯನ್ನು ಏರಿ ಪತಿಯು ಹೋದ ಲೋಕವನ್ನು ಸೇರಿದರು.

16008025a ತಂ ವೈ ಚತಸ್ಯುಭಿಃ ಸ್ತ್ರೀಭಿರನ್ವಿತಂ ಪಾಂಡುನಂದನಃ|

16008025c ಅದಾಹಯಚ್ಚಂದನೈಶ್ಚ ಗಂಧೈರುಚ್ಚಾವಚೈರಪಿ||

ಪಾಂಡುನಂದನನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೋದ ಆ ನಾಲ್ವರು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ ಚಂದನ-ಗಂಧಗಳಿಂದ ದಹನಮಾಡಿದನು.

16008026a ತತಃ ಪ್ರಾದುರಭೂಚ್ಛಬ್ಧಃ ಸಮಿದ್ಧಸ್ಯ ವಿಭಾವಸೋಃ|

16008026c ಸಾಮಗಾನಾಂ ಚ ನಿರ್ಘೋಷೋ ನರಾಣಾಂ ರುದತಾಮಪಿ||

ಆಗ ಅಗ್ನಿಯು ಸಮಿತ್ತನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿರುವ ಶಬ್ದ, ಸಾಮಗಾನದ ನಿರ್ಘೋಷ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರ ರೋದನಗಳು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದ್ದವು.

16008027a ತತೋ ವಜ್ರಪ್ರಧಾನಾಸ್ತೇ ವೃಷ್ಟಿವೀರಕುಮಾರಕಾಃ|

16008027c ಸರ್ವ ಏವೋದಕಂ ಚಕುಃ ಸ್ತ್ರಿಯಶ್ಚೈವ ಮಹಾತ್ಮನಃ||

ಅನಂತರ ವಜ್ರನ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ವೃಷ್ಟಿವೀರ ಕುಮಾರರು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಮಹಾತ್ಮ ವಸುದೇವನಿಗೆ ತರ್ಪಣ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು.

16008028a ಅಲುಪ್ತಧರ್ಮಸ್ತಂ ಧರ್ಮಂ ಕಾರಯಿತ್ವಾ ಸ ಫಲ್ಗುನಃ|

16008028c ಜಗಾಮ ವೃಷ್ಟಯೋ ಯತ್ರ ವಿನಷ್ಟಾ ಭರತರ್ಷಭ||

ಭರತರ್ಷಭ! ಧರ್ಮದಿಂದ ಲುಪ್ತನಾಗದ ಫಲ್ಗುನನು ಆ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯವನ್ನು ಎಸಗಿ ವೃಷ್ಟಿಯರು ನಾಶವಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

16008029a ಸ ತಾನ್ದ್ವಷ್ಟಾ ನಿಪತಿತಾನ್ಯದನೇ ಭೃಶದುಃಖಿತಃ|

16008029c ಬಭೂವಾತೀವ ಕೌರವ್ಯಃ ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ಚಕಾರ ಚ||

ಕದನದಲ್ಲಿ ಹತರಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಕೌರವ್ಯನು ತುಂಬಾ ದುಃಖಿತನಾದನು. ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನೆಸಗಲು ಅನುವಾದನು.

16008030a ಯಥಾಪ್ರಧಾನತಶ್ಚೈವ ಚಕ್ರೇ ಸರ್ವಾಃ ಕ್ರಿಯಾಸ್ತದಾ|

16008030c ಯೇ ಹತಾ ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪೇನ ಮುಸಲ್ಮೈರೇರಕೋದ್ಭವೈಃ||

ಹಿರಿಯರಿಂದ ಮೊದಲಿಗಿಂತು ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶಾಪದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ್ದ ಎರಕಗಳಿಂದ ಹತರಾದ ಅವರೆಲ್ಲರ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಿದನು.

16008031a ತತಃ ಶರೀರೇ ರಾಮಸ್ಯ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಚೋಭಯೋಃ|

16008031c ಅನ್ವಿಷ್ಯ ದಾಹಯಾಮಾಸ ಪುರುಷೈರಾಪ್ತಕಾರಿಭಿಃ||

ಅನಂತರ ರಾಮ ಮತ್ತು ವಾಸುದೇವ ಇಬ್ಬರ ಶರೀರಗಳನ್ನೂ ಹುಡುಕಿಸಿ ಆಪ್ತಜನರಿಂದ ದಹನಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು.

16008032a ಸ ತೇಷಾಂ ವಿಧಿವತ್ಕ್ಯತ್ವಾ ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯಾಣಿ ಪಾಂಡವಃ|

16008032c ಸಪ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಪ್ರಾಯಾದ್ರಥಮಾರುಹ್ಯ ಸತ್ವರಃ|

ಅವರ ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಪೂರೈಸಿ ಸತ್ವರ
ಪಾಂಡವನು ಏಳನೆಯ ದಿವಸ ರಥವನ್ನೇರಿ ಹೊರಟನು.

16008032e ಅಶ್ವಯುಕ್ತೈ ರಥೈಶ್ಚಾಪಿ ಗೋಖರೋಷ್ವಯುತೈರಪಿ||

16008033a ಸ್ತ್ರಿಯಸ್ತಾ ವೃಷ್ಟಿವೀರಾಣಾಂ ರುದತ್ಯಃ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಾಃ|

16008033c ಅನುಜಗ್ಮುರ್ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಪಾಂಡುಪುತ್ರಂ ಧನಂಜಯಮ್||

ಕುದುರೆಗಳು, ಎತ್ತುಗಳು, ಮತ್ತು ಕತ್ತೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಿದ ರಥಗಳ ಮೇಲೆ
ಶೋಕಕರ್ಶಿತ ವೃಷ್ಟಿವೀರರ ಸ್ತ್ರೀಯರು ರೋದಿಸುತ್ತಾ ಪಾಂಡುಪುತ್ರ
ಮಹಾತ್ಮ ಧನಂಜಯನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೋದರು.

16008034a ಭೃತ್ಯಾಸ್ವಂಧಕವೃಷ್ಟೀನಾಂ ಸಾದಿನೋ ರಥಿನಶ್ಚ ಯೇ|

16008034c ವೀರಹೀನಂ ವೃದ್ಧಬಾಲಂ ಪೌರಜಾನಪದಾಸ್ತಥಾ|

16008034e ಯಯುಸ್ತೇ ಪರಿವಾರ್ಯಾಥ ಕಲತ್ರಂ ಪಾರ್ಥಶಾಸನಾತ್||

ಪಾರ್ಥನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ವೀರರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕರ
ಸೇವಕರು, ಅಶ್ವಾರೋಹಿಗಳು, ರಥಾರೂಢರು, ವೃದ್ಧ-ಬಾಲಕ
ಪೌರಜನರು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಸುತ್ತವರೆದು ನಡೆದರು.

16008035a ಕುಂಜರೈಶ್ಚ ಗಜಾರೋಹಾ ಯಯುಃ ಶೈಲನಿಭೈಸ್ತಥಾ|

16008035c ಸಪಾದರಕ್ಷೈಃ ಸಂಯುಕ್ತಾಃ ಸೋತ್ತರಾಯುಧಿಕಾ ಯಯುಃ||

ಪರ್ವತದಂದಿದ್ದ ಆನೆಗಳನ್ನೇರಿ, ಪಾದರಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ
ಗಜಾರೋಹಿಗಳೂ ಮೀಸಲು ಪಡೆಗಳೂ ನಡೆದವು.

16008036a ಪುತ್ರಾಶ್ಚಾಂಧಕವೃಷ್ಟೀನಾಂ ಸರ್ವೇ ಪಾರ್ಥಮನುವ್ರತಾಃ|
16008036c ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾ ವೈಶ್ಯಾಃ ಶೂದ್ರಾಶ್ಚೈವ ಮಹಾಧನಾಃ||

ಅಂಧಕ-ವೃಷ್ಟಿಯರ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ, ಶ್ರೀಮಂತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಕ್ಷತ್ರಿಯ-
ವೈಶ್ಯ- ಶೂದ್ರರೂ ಪಾರ್ಥನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೋದರು.

16008037a ದಶ ಷಟ್ಛ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ವಾಸುದೇವಾವರೋಧನಮ್|
16008037c ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಯಯುರ್ವಜ್ರಂ ಪೌತ್ರಂ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಧೀಮತಃ||

ವಾಸುದೇವನ ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ಪತ್ನಿಯರು ಧೀಮತ ಕೃಷ್ಣನ
ಮೊಮ್ಮಗ ವಜ್ರನನ್ನು ಮುಂದಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು.

16008038a ಬಹೂನಿ ಚ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಪ್ರಯುತಾನ್ಯರ್ಬುದಾನಿ ಚ|
16008038c ಭೋಜವೃಷ್ಟ್ಯಾಂಧಕಸ್ರೀಣಾಂ ಹತನಾಥಾನಿ ನಿಯಮಯಃ||

ನಾಥರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಅನೇಕ ಸಾವಿರ, ಅನೇಕ ಕೋಟಿ, ಅನೇಕ
ಅರ್ಬುದ ಭೋಜ-ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೋದರು.

16008039a ತತ್ಸಾಗರಸಮಪ್ರಖ್ಯಂ ವೃಷ್ಟಿಚಕ್ರಂ ಮಹರ್ಧಿಮತ್|
16008039c ಉವಾಹ ರಥಿನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಪಾರ್ಥಃ ಪರಪುರಂಜಯಃ||

ಮಹಾ ಸಾಗರದಂದಿದ್ದ ಆ ವೃಷ್ಟಿಚಕ್ರವನ್ನೂ, ಮಹಾ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ
ರಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಪರಪುರಂಜಯ ಪಾರ್ಥನು ಕರೆದುಕೊಂಡು

ಹೋದನು.

16008040a ನಿಯಾತೇ ತು ಜನೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಾಗರೋ ಮಕರಾಲಯಃ|

16008040c ದ್ವಾರಕಾಂ ರತ್ನಸಂಪೂರ್ಣಾಂ ಜಲೇನಾಪ್ಲಾವಯತ್ತದಾ||

ಆ ಜನರು ಹೊರಟುಹೋದ ಕೂಡಲೇ ಮಕರಾಲಯ ಸಾಗರವು
ರತ್ನಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದ ದ್ವಾರಕೆಯನ್ನು ತನ್ನ ನೀರಿನಿಂದ ಮುಳುಗಿಸಿತು.

16008041a ತದದ್ಭುತಮಭಿಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ದ್ವಾರಕಾವಾಸಿನೋ ಜನಾಃ|

16008041c ತೂರ್ಣಾತ್ಪೂರ್ಣತರಂ ಜಗ್ಮುರಹೋ ದೈವಮಿತಿ ಋವನ್||

ಆ ಅದ್ಭುತವನ್ನು ನೋಡಿದ ದ್ವಾರಕಾಪುರವಾಸಿ ಜನರು ಅಯ್ಯೋ
ದೈವವೇ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಜೋರುಜೋರಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದರು.

16008042a ಕಾನನೇಷು ಚ ರಮ್ಯೇಷು ಪರ್ವತೇಷು ನದೀಷು ಚ|

16008042c ನಿವಸನ್ನಾನಯಾಮಾಸ ವೃಷ್ಟಿದಾರಾನ್ಧನಂಜಯಃ||

ಧನಂಜಯನು ಕಾನನಗಳಲ್ಲಿ, ರಮ್ಯ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನದೀ
ತೀರಗಳಲ್ಲಿ ತಂಗುತ್ತಾ ವೃಷ್ಟಿಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು.

16008043a ಸ ಪಂಚನದಮಾಸಾದ್ಯ ಧೀಮಾನತಿಸಮೃದ್ಧಿಮತ್|

16008043c ದೇಶೇ ಗೋಪಶುಧಾನ್ಯಾಥ್ಯೇ ನಿವಾಸಮಕರೋತ್ಪ್ರಭುಃ||

ಐದು ನದಿಗಳ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತಲುಪಿ ಧೀಮಾನ್ ಪ್ರಭು ಅರ್ಜುನನು
ಗೋಪಶುಗಳು ಮತ್ತು ಧನ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ
ಬೀಡುಬಿಟ್ಟನು.

16008044a ತತೋ ಲೋಭಃ ಸಮಭವದ್ಧಸ್ಯೂನಾಂ ನಿಹತೇಶ್ವರಾಃ|

16008044c ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸ್ತ್ರಿಯೋ ನೀಯಮಾನಾಃ ಪಾರ್ಥೇನೈಕೇನ ಭಾರತ||

ಭಾರತ ! ಪತಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಪಾರ್ಥನೊಬ್ಬನೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ದಸ್ಯುಗಳಿಗೆ ಲೋಭವುಂಟಾಯಿತು.

16008045a ತತಸ್ತೇ ಪಾಪಕರ್ಮಾಣೋ ಲೋಭೋಪಹತಚೇತಸಃ|

16008045c ಆಭೀರಾ ಮಂತ್ರಯಾಮಾಸುಃ ಸಮೇತ್ಯಾಶುಭದರ್ಶನಾಃ||

ಆಗ ಲೋಭದಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅಶುಭರಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಪಾಪಕರ್ಮಿ ಅಭೀರರು ಒಂದಾಗಿ ಸಮಾಲೋಚನೆಮಾಡಿದರು:

16008046a ಅಯಮೇಕೋಽರ್ಜುನೋ ಯೋದ್ಧಾ ವೃದ್ಧಬಾಲಂ ಹತೇಶ್ವರಮ್|

16008046c ನಯತ್ಯಸ್ಮಾ ನತಿಕ್ರಮ್ಯ ಯೋಧಾಶ್ಚೇಮೇ ಹತೌಜಸಃ||

“ಈ ಯೋಧ ಅರ್ಜುನನೊಬ್ಬನೇ ಗಂಡಸರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ವೃದ್ಧಬಾಲರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು, ನಮ್ಮ ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ದಾಟಿ, ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ! ಅವನಲ್ಲಿದ್ದ ಯೋಧರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ!”

16008047a ತತೋ ಯಷ್ಟಿಪ್ರಹರಣಾ ದಸ್ಯವಸ್ತೇ ಸಹಸ್ರಶಃ|

16008047c ಅಭ್ಯಧಾವಂತ ವೃಷ್ಟೀನಾಂ ತಂ ಜನಂ ಲೋಪ್ತುಹಾರಿಣಃ||

ಆಗ ದಂಡಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಸಹಸ್ರಾರು ದರೋಡೆಕೋರ ದಸ್ತುಗಳು
ವೃಷ್ಟಿಗಳ ಜನರನ್ನು ಅಕ್ರಮಣಿಸಿದರು.

16008048a ಮಹತಾ ಸಿಂಹನಾದೇನ ದ್ರಾವಯಂತಃ ಪೃಥಗ್ಜನಮ್|

16008048c ಅಭಿಪೇತುರ್ಧನಾರ್ಥಂ ತೇ ಕಾಲಪರ್ಯಾಯಚೋದಿತಾಃ||

ಕಾಲದ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ಅವರು
ಮಹಾಸಿಂಹನಾದದೊಂದಿಗೆ ಓಡಿಬಂದು, ದರೋಡೆ ಮಾಡುವ
ಸಲುವಾಗಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಆ ಗುಂಪಿನ ಮೇಲೆ ಎರಗಿದರು.

16008049a ತತೋ ನಿವೃತ್ತಃ ಕೌಂತೇಯಃ ಸಹಸಾ ಸಪದಾನುಗಃ|

16008049c ಉವಾಚ ತಾನ್ಮಹಾಬಾಹುರರ್ಜುನಃ ಪ್ರಹಸನ್ನಿವ||

ಕೂಡಲೇ ಮಹಾಬಾಹು ಕೌಂತೇಯ ಅರ್ಜುನನು ತನ್ನ
ಅನುಯಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನಗುತ್ತಾ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದನು:

16008050a ನಿವರ್ತಧ್ವಮಧರ್ಮಜ್ಞಾ ಯದಿ ಸ್ಥನ ಮುಮೂರ್ಷವಃ|

16008050c ನೇದಾನೀಂ ಶರನಿರ್ಭಿನ್ನಾಃ ಶೋಚಧ್ವಂ ನಿಹತಾ ಮಯಾ||

“ಅಧರ್ಮಜ್ಞರೇ! ಸಾವನ್ನು ಬಯಸದಿದ್ದರೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯಿರಿ! ನನ್ನ ಈ
ಶರಗಳಿಂದ ಗಾಯಗೊಂಡು ಶೋಕದಿಂದ ಹತರಾಗಬೇಡಿ!”

16008051a ತಥೋಕ್ತಾಸ್ತೇನ ವೀರೇಣ ಕದರ್ಥೀಕೃತ್ಯ ತದ್ವಚಃ|

16008051c ಅಭಿಪೇತುರ್ಜನಂ ಮೂಢಾ ವಾರ್ಯಮಾಣಾಃ ಪುನಃ ಪುನಃ||

ವೀರ ಅರ್ಜುನನು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಅನಾದರಿಸಿ,

ಅವನು ಪುನಃ ಪುನಃ ತಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಆ ಮೂಢಜನರು
ಆಕ್ರಮಣಿಸಿದರು.

16008052a ತತೋಽರ್ಜುನೋ ಧನುರ್ದಿವ್ಯಂ ಗಾಂಡೀವಮಜರಂ ಮಹತ್|

16008052c ಆರೋಪಯಿತುಮಾರೇಭೇ ಯತ್ನಾದಿವ ಕಥಂ ಚನ||

ಆಗ ಅರ್ಜುನನು ಅಜರವಾಗಿದ್ದ ದಿವ್ಯ ಮಹಾಧನುಸ್ಸು ಗಾಂಡೀವಕ್ಕೆ
ಶಿಂಜಿನಿಯನ್ನು ಬಿಗಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಅದು ಅವನಿಗೆ
ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

16008053a ಚಕಾರ ಸಜ್ಯಂ ಕೃಚ್ಛೇಣ ಸಂಭ್ರಮೇ ತುಮುಲೇ ಸತಿ|

16008053c ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಚಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ನ ಚ ಸಸ್ಮಾರ ತಾನ್ಯಪಿ||

ಆ ತುಮುಲ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಶಿಂಜಿನಿಯನ್ನು ಬಿಗಿದು ಅವನು
ಅಸ್ತ್ರಗಳ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸಲು, ಅವುಗಳ್ಯಾವುವೂ ಅವನ ಸ್ಮರಣೆಗೆ
ಬರಲಿಲ್ಲ.

16008054a ವೈಕೃತ್ಯಂ ತನ್ಮಹದ್ಧೃಷ್ಟ್ವಾ ಭುಜವೀರ್ಯೇ ತಥಾ ಯುಧಿ|

16008054c ದಿವ್ಯಾನಾಂ ಚ ಮಹಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ವಿನಾಶಾದ್ವೀಡಿತೋಽಭವತ್||

ಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಅವನ ಆ ಮಹಾ ಭುಜವೀರ್ಯವು ಮತ್ತು
ದಿವ್ಯ ಮಹಾಸ್ತ್ರಗಳು ಅಸಫಲವಾಗಲು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ
ನಾಚಿಕೆಯಾಯಿತು.

16008055a ವೃಷ್ಟಿಯೋಧಾಶ್ಚ ತೇ ಸರ್ವೇ ಗಜಾಶ್ವರಥಯಾಯಿನಃ|

16008055c ನ ಶೇಕುರಾವರ್ತಯಿತುಂ ಹ್ರಿಯಮಾಣಂ ಚ ತಂ ಜನಮ್||

ಆನೆ-ಕುದುರೆ-ರಥಗಳನ್ನೇರಿದ್ದ ವೃಷ್ಟಿಯೋಧರು ಎಲ್ಲರೂ
ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಅಪಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರನ್ನು ತಡೆಯಲು
ಶಕ್ಯರಾಗಲಿಲ್ಲ.

16008056a ಕಲತ್ರಸ್ಯ ಬಹುತ್ವಾತ್ತು ಸಂಪತತ್ಸು ತತಸ್ತತಃ|

16008056c ಪ್ರಯತ್ನಮಕರೋತ್ಪಾಥೋ ಜನಸ್ಯ ಪರಿರಕ್ಷಣೇ||

ರಕ್ಷಿಸಲು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತುಗಳಿತ್ತು.
ಪಾರ್ಥನು ಆ ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು.

16008057a ಮಿಷತಾಂ ಸರ್ವಯೋಧಾನಾಂ ತತಸ್ತಾಃ ಪ್ರಮದೋತ್ತಮಾಃ|

16008057c ಸಮಂತತೋಽವಕೃಷ್ಯಂತ ಕಾಮಾಚ್ಚಾನ್ಯಾಃ ಪ್ರವವ್ರಜುಃ||

ಸರ್ವ ಯೋಧರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ದಸ್ಯುಗಳು ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಿಂದ
ಬಂದು ಆ ಉತ್ತಮ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು ಮತ್ತು
ಅನ್ಯರು ಭಯದಿಂದ ಎತ್ತಲೋ ಓಡಿ ಹೋದರು.

16008058a ತತೋ ಗಾಂಡೀವನಿರ್ಮುಕ್ತೈಃ ಶರೈಃ ಪಾರ್ಥೋ ಧನಂಜಯಃ|

16008058c ಜಘಾನ ದಸ್ಯೂನ್ನೋದ್ವೇಗೋ ವೃಷ್ಟಿಭೃತ್ಪ್ರೈಃ ಸಹ ಪ್ರಭುಃ||

ವೃಷ್ಟಿಸೇವಕರೊಡನೆ ಉದ್ವೇಗಗೊಂಡ ಪ್ರಭು ಪಾರ್ಥ ಧನಂಜಯನು
ಗಾಂಡೀವದಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಶರಗಳಿಂದ ಆ ದಸ್ಯುಗಳನ್ನು
ಸಂಹರಿಸಿದನು.

16008059a ಕ್ಷಣೇನ ತಸ್ಯ ತೇ ರಾಜನ್ ಕ್ಷಯಂ ಜಗ್ಮುರಜಿಹ್ಮಗಾಃ|

16008059c ಅಕ್ಷಯಾ ಹಿ ಪುರಾ ಭೂತ್ವಾ ಕ್ಷೀಣಾಃ ಕ್ಷತಜಭೋಜನಾಃ||

ರಾಜನ್! ಆದರೆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನಲ್ಲಿದ್ದ ಜಿಹ್ಮುಗಳು ಮುಗಿದುಹೋದವು. ಮೊದಲು ಅಕ್ಷಯವಾಗಿದ್ದ ಆ ರಕ್ತವನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ಶರಗಳು ಈಗ ಮುಗಿದುಹೋದವು.

16008060a ಸ ಶರಕ್ಷಯಮಾಸಾದ್ಯ ದುಃಖಶೋಕಸಮಾಹತಃ|

16008060c ಧನುಷ್ಕೋಟ್ಯಾ ತದಾ ದಸ್ಯೂನವಧೀತ್ವಾಕಶಾಸನಿಃ||

ಶರಗಳು ಮುಗಿದುಹೋಗಲು ದುಃಖಶೋಕಗಳಿಂದ ಸಮಾಹತನಾಗಿ ಪಾಕಶಾಸನಿಯು ತನ್ನ ಧನುಸ್ಸಿನ ತುದಿಯಿಂದಲೇ ದಸ್ಯುಗಳನ್ನು ವಧಿಸತೊಡಗಿದನು.

16008061a ಪ್ರೇಕ್ಷತಸ್ವೇವ ಪಾರ್ಥಸ್ಯ ವೃಷ್ಟ್ಯಂಧಕವರಸ್ತ್ರಿಯಃ|

16008061c ಜಗ್ಮುರಾದಾಯ ತೇ ಮ್ಲೇಚ್ಛಾಃ ಸಮಂತಾಜ್ಜನಮೇಜಯಃ||

ಜನಮೇಜಯ! ಆದರೆ ಪಾರ್ಥನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಮ್ಲೇಚ್ಛರು ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಓಡಿ ಹೋದರು.

16008062a ಧನಂಜಯಸ್ತು ದೈವಂ ತನ್ಮನಸಾಚಿಂತಯತ್ಪ್ರಭುಃ|

16008062c ದುಃಖಶೋಕಸಮಾವಿಷ್ಟೋ ನಿಃಶ್ವಾಸಪರಮೋಽಭವತ್||

ಪ್ರಭು ಧನಂಜಯನಾದರೋ ಅದು ದೈವವೆಂದು ಮನಸಾ ಯೋಚಿಸಿದನು. ಪರಮ ದುಃಖ ಶೋಕ ಸಮಾವಿಷ್ಟನಾಗಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರು

ಬಿಟ್ಟನು.

16008063a ಅಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಚ ಪ್ರಣಾಶೇನ ಬಾಹುವೀರ್ಯಸ್ಯ ಸಂಕ್ಷಯಾತ್|

16008063c ಧನುಷಶ್ಚಾವಿಧೇಯತ್ವಾಚ್ಚ ರಾಣಾಂ ಸಂಕ್ಷಯೇಣ ಚ||

16008064a ಬಭೂವ ವಿಮನಾಃ ಪಾರ್ಥೋ ದೈವಮಿತ್ಯನುಚಿಂತಯನ್|

16008064c ನ್ಯವರ್ತತ ತತೋ ರಾಜನ್ನೇದಮಸ್ತೀತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್||

ಅಸ್ತ್ರಗಳ ವಿನಾಶ, ಬಾಹುವೀರ್ಯದ ಕುಂಠಿತ, ಧನುಸ್ಸಿನ ಅವಿಧೇಯತೆ ಮತ್ತು ಶರಗಳು ಮುಗಿದುಹೋದುದು ಇವುಗಳಿಂದ ವಿಮನಸ್ಕನಾದ ಪಾರ್ಥನು ಇದು ದೈವವೆಂದೇ ಆಲೋಚಿಸಿದನು. ರಾಜನ್! ಅನಂತರ ಅವನು “ಎಲ್ಲವೂ ಹೋಯಿತು!” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಿಂದಿರುಗಿದನು.

16008065a ತತಃ ಸ ಶೇಷಮಾದಾಯ ಕಲತ್ರಸ್ಯ ಮಹಾಮತಿಃ|

16008065c ಹೃತಭೂಯಿಷ್ಠರತ್ನಸ್ಯ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಮವಾತರತ್||

ಅನಂತರ ಆ ಮಹಾಮತಿಯು ಉಳಿದಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ, ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಡದೇ ಇದ್ದ ಸ್ವಲ್ಪ ರತ್ನಗಳನ್ನೂ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಳಿಸಿದನು.

16008066a ಏವಂ ಕಲತ್ರಮಾನೀಯ ವೃಷ್ಟೀನಾಂ ಹೃತಶೇಷಿತಮ್|

16008066c ನ್ಯವೇಶಯತ ಕೌರವ್ಯಸ್ತತ್ರ ತತ್ರ ಧನಂಜಯಃ||

ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಡದೇ ಉಳಿದಿದ್ದ ವೃಷ್ಟಿ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೌರವ್ಯ ಧನಂಜಯನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದನು.

16008067a ಹಾರ್ದಿಕೃತನಯಂ ಪಾರ್ಥೋ ನಗರಂ ಮಾರ್ತಿಕಾವತಮ್|

16008067c ಭೋಜರಾಜಕಲತ್ರಂ ಚ ಹೃತಶೇಷಂ ನರೋತ್ತಮಃ||

ನರೋತ್ತಮ ಪಾರ್ಥನು ಅಪಹರಿಸದೆ ಉಳಿದಿದ್ದ ಭೋಜರಾಜನ
ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಹಾರ್ದಿಕೃತ ಕೃತವರ್ಮನ ಮಗನ ಜೊತೆಗೆ
ಮಾರ್ತಿಕಾವತಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು.

16008068a ತತೋ ವೃದ್ಧಾಂಶ್ಚ ಬಾಲಾಂಶ್ಚ ಸ್ತ್ರೀಯಶ್ಚಾದಾಯ ಪಾಂಡವಃ|

16008068c ವೀರೈರ್ವಿಹೀನಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಸ್ಮಾನ್ತಕ್ರಪ್ರಸ್ಥೇ ನೃವೇಶಯತ್||

ಅನಂತರ ವೀರರಿಂದ ವಿಹೀನರಾಗಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ವೃದ್ಧರನ್ನೂ,
ಬಾಲಕರನ್ನೂ, ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೂ ಪಾಂಡವನು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥದಲ್ಲಿ
ವಾಸಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು.

16008069a ಯೌಯುಧಾನಿಂ ಸರಸ್ವತ್ಯಾಂ ಪುತ್ರಂ ಸಾತ್ಯಕಿನಃ ಪ್ರಿಯಮ್|

16008069c ನೃವೇಶಯತ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವೃದ್ಧಬಾಲಪುರಸ್ಕೃತಮ್||

ಸಾತ್ಯಕಿಯ ಪ್ರಿಯಪುತ್ರ ಯೌಯುಧಾನಿಯನ್ನು ವೃದ್ಧ-ಬಾಲಕರೊಂದಿಗೆ
ಸರಸ್ವತೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ಅರ್ಜುನನು ನೆಲೆಸುವಂತೆ
ಮಾಡಿದನು.

16008070a ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥೇ ದದೌ ರಾಜ್ಯಂ ವಜ್ರಾಯ ಪರವೀರಹಾ|

16008070c ವಜ್ರೇಣಾಕ್ರೂರದಾರಾಸ್ತು ವಾರ್ಯಮಾಣಾಃ ಪ್ರವವ್ರಜುಃ||

ಆ ಪರವೀರನು ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥವನ್ನು ವಜ್ರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ವಜ್ರನು

ತಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಅಕ್ಕೂರನ ಪತ್ನಿಯರು ವನವನ್ನು
ಸೇರಿದರು.

16008071a ರುಕ್ಮಿಣೀ ತ್ವಥ ಗಾಂಧಾರೀ ಶೈಬ್ಯಾ ಹೈಮವತೀತ್ಯಪಿ|

16008071c ದೇವೀ ಜಾಂಬವತೀ ಚೈವ ವಿವಿಶುರ್ಜಾತವೇದಸಮ್||

ರುಕ್ಮಿಣೀ, ಗಾಂಧಾರೀ, ಶೈಬ್ಯೆ, ಹೈಮವತೀ, ಮತ್ತು ದೇವೀ
ಜಾಂಬವತಿಯರು ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದರು.

16008072a ಸತ್ಯಭಾಮಾ ತಥೈವಾನ್ಯಾ ದೇವ್ಯಃ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಸಂಮತಾಃ|

16008072c ವನಂ ಪ್ರವಿವಿಶೂ ರಾಜಂಸ್ತಾಪಸ್ಯೇ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಾಃ||

ರಾಜನ್! ತಪಸ್ಸಿನ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಸತ್ಯಭಾಮೆ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣನ
ಇತರ ಪತ್ನಿಯರು ವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು.

16008073a ದ್ವಾರಕಾವಾಸಿನೋ ಯೇ ತು ಪುರುಷಾಃ ಪಾರ್ಥಮನ್ವಯಃ|

16008073c ಯಥಾರ್ಹಂ ಸಂವಿಭಜ್ಷ್ಮಿ ನಾನ್ವಜ್ರೇ ಪರ್ಯದದಜ್ಜಯಃ||

ಪಾರ್ಥನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದ ದ್ವಾರಕಾವಾಸಿ ಪುರುಷರನ್ನು
ಯಥಾರ್ಹವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಜಯನು ವಜ್ರನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು.

16008074a ಸ ತತ್ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ಬಾಷ್ಟೇಣಾಪಿಹಿತೋಽರ್ಜುನಃ|

16008074c ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನಂ ರಾಜನ್ದರ್ಶಾಸೀನಮಾಶ್ರಮೇ||

ರಾಜನ್! ಸಮಯದೊಡನೆ ಬಂದಿದ್ದ ಆ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ
ಪೂರೈಸಿ ಕಣ್ಣೀರುತುಂಬಿದ ಅರ್ಜುನನು ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ

ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನನನ್ನು ಕಂಡನು.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ ವೃಷ್ಟಿಕಲತ್ರಾದ್ಯಾನಯನೇ

ಅಷ್ಟಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ

ವೃಷ್ಟಿಕಲತ್ರಾದ್ಯಾನಯನ ಎನ್ನುವ ಎಂಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೯

ವ್ಯಾಸಾರ್ಜುನ ಸಮಾಗಮ

ಅರ್ಜುನನು ವ್ಯಾಸನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು (೧-೨೪). ವ್ಯಾಸನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಿ “ನೀವೂ ಕೂಡ ಕಾಲದ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಮುಖ್ಯ” ಎಂದು (೨೫-೩೮).

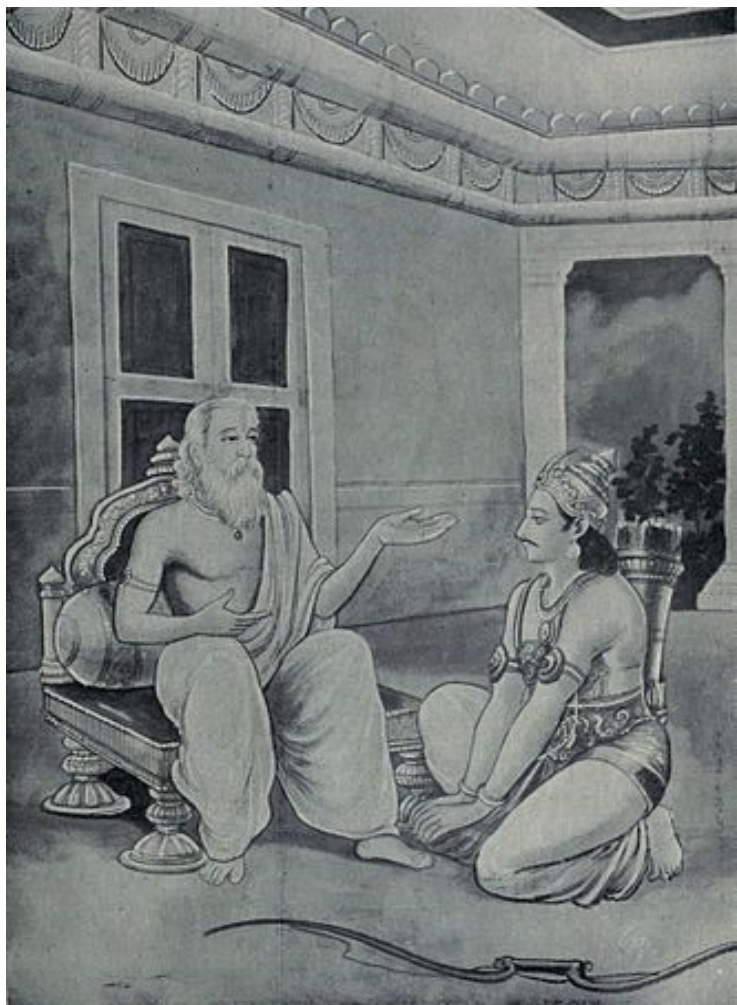
16009001 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

16009001a ಪ್ರವಿಶನ್ನರ್ಜುನೋ ರಾಜನ್ನಾಶ್ರಮಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಃ|

16009001c ದದರ್ಶಾಸೀನಮೇಕಾಂತೇ ಮುನಿಂ ಸತ್ಯವತೀಸುತಮ್||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ರಾಜನ್! ಸತ್ಯವಾದಿ ಅರ್ಜುನನು ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಏಕಾಂತಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮುನಿ ಸತ್ಯವತೀ ಸುತನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದನು.

16009002a ಸ ತಮಾಸಾದ್ಯ ಧರ್ಮಜ್ಞಮುಪತಸ್ಥೇ ಮಹಾವ್ರತಮ್|

16009002c ಅರ್ಜುನೋಽಸ್ತಿತಿ ನಾಮಾಸ್ಮೈ ನಿವೇದ್ಯಾಭ್ಯವದತ್ತತಃ||

ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆ ಮಹಾವ್ರತ ಧರ್ಮಜ್ಞನ ಬಳಿಸಾರಿ “ನಾನು ಅರ್ಜುನ!” ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಂದಿಸಿ ನಿಂತುಕೊಂಡನು.

16009003a ಸ್ವಾಗತಂ ತೇಽಸ್ತಿ ತಿ ಪ್ರಾಹ ಮುನಿಃ ಸತ್ಯವತೀಸುತಃ|

16009003c ಆಸ್ಯತಾಮಿತಿ ಚೋವಾಚ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾ ಮಹಾಮುನಿಃ||

“ನಿನಗೆ ಸ್ವಾಗತ!” ಎಂದು ಮುನಿ ಸತ್ಯವತೀ ಸುತನು ಹೇಳಿ, ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮನಾದ ಆ ಮಹಾಮುನಿಯು “ಕುಳಿತುಕೋ!” ಎಂದನು.

16009004a ತಮಪ್ರತೀತಮನಸಂ ನಿಶ್ವಸಂತಂ ಪುನಃ ಪುನಃ|

16009004c ನಿರ್ವಿಣ್ಣಮನಸಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪಾರ್ಥಂ ವ್ಯಾಸೋಽಬ್ರವೀದಿದಮ್||

ಮನಸ್ಸನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ, ಪುನಃ ಪುನಃ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ, ನಿರ್ವಿಣ್ಣ ಮನಸ್ಕನಾಗಿದ್ದ ಪಾರ್ಥನನ್ನು ನೋಡಿ ವ್ಯಾಸನು ಇಂತೆಂದನು:

16009005a ಅವೀರಜೋಽಭಿಘಾತಸ್ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಹತಸ್ತ್ವಯಾ|

16009005c ಯುದ್ಧೇ ಪರಾಜಿತೋ ವಾಸಿ ಗತಶ್ರೀರಿವ ಲಕ್ಷ್ಯಸೇ||

“ವೀರನಲ್ಲದವನಿಂದ ಗಾಯಗೊಂಡಿರುವೆಯೇ? ಅಥವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕೊಂದೆಯೇ? ಅಥವಾ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪರಾಜಿತಗೊಂಡೆಯೇ? ನಿನ್ನ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಂತಿದೆ!

16009006a ನ ತ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜಾನಾಮಿ ಕಿಮಿದಂ ಭರತರ್ಷಭ|

16009006c ಶ್ರೋತವ್ಯಂ ಚೇನ್ನಯಾ ಪಾರ್ಥ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾಖ್ಯಾತುಮರ್ಹಸಿ||

ಭರತರ್ಷಭ! ಇದೇನಿದು! ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ!
ಪಾರ್ಥ! ಅದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಬಹುದಾದರೆ ಬೇಗನೆ ಏನಾಯಿತೆಂದು
ಹೇಳು!”

16009007 ಅರ್ಜುನ ಉವಾಚ|

16009007a ಯಃ ಸ ಮೇಧವಪುಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ಪ್ರಹತ್ಪಂಕಜಲೋಚನಃ|

16009007c ಸ ಕೃಷ್ಣಃ ಸಹ ರಾಮೇಣ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ದೇಹಂ ದಿವಂ ಗತಃ||

ಅರ್ಜುನನು ಹೇಳಿದನು: “ಆ ಮೇಧವಪು, ಬೃಹತ್ ಕಮಲಲೋಚನ
ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣನು ರಾಮನೊಂದಿಗೆ ದೇಹವನ್ನು ತೊರೆದು
ದಿವಂಗತನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

16009008a ಮೌಸಲೇ ವೃಷ್ಟಿವೀರಾಣಾಂ ವಿನಾಶೋ ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪಜಃ|

16009008c ಬಭೂವ ವೀರಾಂತಕರಃ ಪ್ರಭಾಸೇ ರೋಮಹರ್ಷಣಃ||

ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮುಸಲಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾಸದಲ್ಲಿ
ವೃಷ್ಟಿವೀರರ ರೋಮಾಂಚಕಾರೀ ವಿನಾಶವಾಯಿತು!

16009009a ಯೇ ತೇ ಶೂರಾ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ಸಿಂಹದರ್ಪಾ ಮಹಾಬಲಾಃ|

16009009c ಭೋಜವೃಷ್ಟ್ಯಂಧಕಾ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನನ್ಯೋನ್ಯಂ ತೈರ್ಹತಂ ಯುಧಿ||

ಬ್ರಹ್ಮನ್! ಆ ಶೂರ, ಮಹಾತ್ಮ, ಸಿಂಹದರ್ಪ ಮಹಾಬಲ ಭೋಜ-
ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕರು ಅನ್ಯೋನ್ಯರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ಹತರಾದರು.

16009010a ಗದಾಪರಿಘಶಕ್ತೀನಾಂ ಸಹಾಃ ಪರಿಘಬಾಹವಃ|

16009010c ತ ಏರಕಾಭಿರ್ನಿಹತಾಃ ಪಶ್ಯ ಕಾಲಸ್ಯ ಪರ್ಯಯಮ್||

ಗದೆ-ಪರಿಘ-ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಬಲ್ಲ ಪರಿಘದಂತಹ ಬಾಹುಗಳಿದ್ದ ಅವರು ಎರಕ ಹುಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಹತರಾದರು. ಕಾಲದ ಪಲ್ಲಟನವನ್ನು ನೋಡು !

16009011a ಹತಂ ಪಂಚಶತಂ ತೇಷಾಂ ಸಹಸ್ರಂ ಬಾಹುಶಾಲಿನಾಮ್|

16009011c ನಿಧನಂ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯೇತರೇತರಮ್||

ಐನೂರು ಸಾವಿರ ಬಾಹುಶಾಲಿಗಳು ಪರಸ್ಪರರೊಡನೆ ಹೋರಾಡಿ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದರು.

16009012a ಪುನಃ ಪುನರ್ನ ಮೃಶ್ಯಾಮಿ ವಿನಾಶಮಮಿತೌಜಸಾಮ್|

16009012c ಚಿಂತಯಾನೋ ಯದೂನಾಂ ಚ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಚ ಯಶಸ್ವಿನಃ||

ಅಮಿತೌಜಸ ಯದುಗಳ ಮತ್ತು ಯಶಸ್ವಿ ಕೃಷ್ಣನ ವಿನಾಶವನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಚಿಂತಿಸಿ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳದಾಗಿದ್ದೇನೆ.

16009013a ಶೋಷಣಂ ಸಾಗರಸ್ಯೇವ ಪರ್ವತಸ್ಯೇವ ಚಾಲನಮ್|

16009013c ನಭಸಃ ಪತನಂ ಚೈವ ಶೈತ್ಯಮಗ್ನೇಸ್ತಥೈವ ಚ||

16009014a ಅಶ್ರದ್ಧೇಯಮಹಂ ಮನ್ಯೇ ವಿನಾಶಂ ಶಾಬ್ರಧನ್ವನಃ|

16009014c ನ ಚೇಹ ಸ್ಥಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಲೋಕೇ ಕೃಷ್ಣವಿನಾಕೃತಃ||

ಸಮುದ್ರವು ಬತ್ತಿಹೋಯಿತೆಂದರೆ ಅಥವಾ ಪರ್ವತವು ಚಲಿಸಿತೆಂದರೆ,

ಆಕಾಶವು ಬಿದ್ದಿತೆಂದರೆ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಯು ಶೀತಲನಾದನೆಂದರೆ ಹೇಗೋ
ಹಾಗೆ ಶಾಂಭ್ರಧನ್ವಿಯು ವಿನಾಶನಾದನೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು
ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣನಿಲ್ಲದ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಾನಿರಲು
ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.

16009015a ಇತಃ ಕಷ್ಟತರಂ ಚಾನ್ಯಚ್ಛುಣು ತದ್ವೈ ತಪೋಧನ|

16009015c ಮನೋ ಮೇ ದೀರ್ಘತೇ ಯೇನ ಚಿಂತಯಾನಸ್ಯ ವೈ ಮುಹುಃ||

ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಷ್ಟತರವಾದುದಿದೆ. ತಪೋಧನ! ಅದನ್ನು ಕೇಳು.
ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಯೋಚಿಸಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಸೀಳಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

16009016a ಪಶ್ಯತೋ ವೃಷ್ಟಿದಾರಾಶ್ಚ ಮಮ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಹಸ್ರಶಃ|

16009016c ಆಭೀರೈರನುಸೃತ್ಯಾಚೌ ಹೃತಾಃ ಪಂಚನದಾಲಯೈಃ||

ಬ್ರಹ್ಮನ್! ನನ್ನ ಎದುರಿಗೇ ಐದು ನದಿಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭೀರರು
ಸಹಸ್ರಾರು ವೃಷ್ಟಿಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬಂದು ಅವರನ್ನು
ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು!

16009017a ಧನುರಾದಾಯ ತತ್ರಾಹಂ ನಾಶಕಂ ತಸ್ಯ ಪೂರಣೇ|

16009017c ಯಥಾ ಪುರಾ ಚ ಮೇ ವೀರ್ಯಂ ಭುಜಯೋರ್ನ ತಥಾಭವತ್||

ಧನುಸ್ಸನ್ನೆತ್ತಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ
ನಾಶಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ ನನ್ನ ಭುಜಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ
ವೀರ್ಯವು ಆಗ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು!

16009018a ಅಸ್ರಾಣಿ ಮೇ ಪ್ರನಷ್ಟಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಮಹಾಮುನೇ|

16009018c ಶರಾಶ್ಚ ಕ್ಷಯಮಾಪನ್ನಾಃ ಕ್ಷಣೇನೈವ ಸಮಂತತಃ||

ಮಹಾಮುನೇ ! ಅವರಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ
ನನ್ನ ವಿವಿಧ ಅಸ್ತ್ರಗಳು ಮರೆತು ಹೋದವು ಮತ್ತು ಶರಗಳೂ ಮುಗಿದು
ಹೋದವು.

16009019a ಪುರುಷಶ್ಚಾಪ್ರಮೇಯಾತ್ಮಾ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಃ|

16009019c ಚತುರ್ಭುಜಃ ಪೀತವಾಸಾ ಶ್ಯಾಮಃ ಪದ್ಮಾಯತೇಕ್ಷಣಃ||

16009020a ಯಃ ಸ ಯಾತಿ ಪುರಸ್ತಾನ್ಮೈ ರಥಸ್ಯ ಸುಮಹಾದ್ಯುತಿಃ|

16009020c ಪ್ರದಹನ್ರಿಪುಸೈನ್ಯಾನಿ ನ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಮದ್ಯ ತಮ್||

16009021a ಯೇನ ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರದಗ್ಧಾನಿ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯಾನಿ ತೇಜಸಾ|

16009021c ಶರೈರ್ಗಾಂಡೀವನಿರ್ಮುಕ್ತೈರಹಂ ಪಶ್ಚಾದ್ವ್ಯನಾಶಯಮ್||

ನನ್ನ ರಥದ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ರಿಪುಸೈನ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ
ಪುರುಷ, ಅಪ್ರಮೇಯಾತ್ಮಾ, ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರ, ಚತುರ್ಭುಜ,
ಪೀತವಾಸ, ಶ್ಯಾಮ, ಪದ್ಮಾಯತೇಕ್ಷಣನನ್ನು ನಾನು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ! ತನ್ನ
ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಮೊದಲೇ ಅವನು ಸುಟ್ಟಿದ್ದವರನ್ನು ನಂತರ ನನ್ನ
ಶರಗಳನ್ನು ಗಾಂಡೀವದಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ವಿನಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

16009022a ತಮಪಶ್ಯನ್ವಿಷೀದಾಮಿ ಘೂರ್ಣಾಮೀವ ಚ ಸತ್ತಮ|

16009022c ಪರಿನಿರ್ವಿಣ್ಣಚೇತಾಶ್ಚ ಶಾಂತಿಂ ನೋಪಲಭೇಽಪಿ ಚ||

ಸತ್ತಮ ! ಅವನನ್ನು ನೋಡದೇ ನಾನು ನಿರಾಶನಾಗಿ
ದುಃಖಿತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಚೇತನವೇ ಉಡುಗಿಹೋಗಿ, ಶಾಂತಿಯು

ದೊರೆಯದಾಗಿದೆ.

16009023a ವಿನಾ ಜನಾರ್ದನಂ ವೀರಂ ನಾಹಂ ಜೀವಿತುಮುತ್ಸಹೇ|

16009023c ಶ್ರುತ್ವೈವ ಹಿ ಗತಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಮಮಾಪಿ ಮುಮುಹುರ್ದಿಶಃ||

ವೀರ ಜನಾರ್ದನನಿಲ್ಲದೇ ನಾನು ಜೀವಿಸಿರಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.

ವಿಷ್ಣುವು ಹೊರಟುಹೋದನೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ನಾನೂ ಕೂಡ

ದಿಕ್ಕುತೋಚದವನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

16009024a ಪ್ರನಷ್ಟಜ್ಞಾತಿವೀರ್ಯಸ್ಯ ಶೂನ್ಯಸ್ಯ ಪರಿಧಾವತಃ|

16009024c ಉಪದೇಷ್ಟುಂ ಮಮ ಶ್ರೇಯೋ ಭವಾನರ್ಹತಿ ಸತ್ತಮ||

ನನ್ನ ಬಂಧುವೀರನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಾನು ಶೂನ್ಯನಾಗಿ

ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸತ್ತಮ! ನನಗೆ ಶ್ರೇಯವಾದುದನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸು!”

16009025 ವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ|

16009025a ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪವಿನಿರ್ದಗ್ಧಾ ವೃಷ್ಟ್ಯಂಧಕಮಹಾರಥಾಃ|

16009025c ವಿನಷ್ಟಾಃ ಕುರುಶಾರ್ದೂಲ ನ ತಾನ್ಮೋಚಿತುಮರ್ಹಸಿ||

ವ್ಯಾಸನು ಹೇಳಿದನು: “ಕುರುಶಾರ್ದೂಲ! ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕ

ಮಹಾರಥರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಶಾಪದಿಂದ ಸುಟ್ಟು ವಿನಾಶಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರ ಕುರಿತು ಶೋಕಿಸಬೇಡ!

16009026a ಭವಿತವ್ಯಂ ತಥಾ ತದ್ಧಿ ದಿಷ್ಟಮೇತನ್ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್|

16009026c ಉಪೇಕ್ಷಿತಂ ಚ ಕೃಷ್ಣೇನ ಶಕ್ತೇನಾಪಿ ವ್ಯಪೋಹಿತುಮ್||

ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಹಾಗೆಯೇ
 ಆಗಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಯು ಕಲ್ಪಿಸಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ತಡೆಯಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದರೂ
 ಕೃಷ್ಣನು ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲು ಬಿಟ್ಟನು.

16009027a ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಪಿ ಕೃಷ್ಣೋ ಹಿ ಕೃತ್ಸುಂ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮಮ್|

16009027c ಪ್ರಸಹೇದನ್ಯಥಾ ಕರ್ತುಂ ಕಿಮು ಶಾಪಂ ಮನೀಷಿಣಾಮ್||

ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ಥಾವರ-ಜಂಗಮಗಳುಳ್ಳ ಈ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ
 ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಬಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಮುನಿಗಳ ಶಾಪವು
 ಯಾವ ಲೆಖ್ಯದ್ದು?

16009028a ರಥಸ್ಯ ಪುರತೋ ಯಾತಿ ಯಃ ಸ ಚಕ್ರಗದಾಧರಃ|

16009028c ತವ ಸ್ನೇಹಾತ್ಪುರಾಣರ್ಷಿರ್ವಾ ಸುದೇವಶ್ಚ ತುರ್ಭುಜಃ||

ನಿನ್ನ ಮೇಲಿನ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ರಥದ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಅವನು
 ಪುರಾಣ ಋಷಿ ಚಕ್ರಗದಾಧರ ಚತುರ್ಭುಜ ವಾಸುದೇವನು.

16009029a ಕೃತ್ವಾ ಭಾರಾವತರಣಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ ಪೃಥುಲೋಚನಃ|

16009029c ಮೋಕ್ಷಯಿತ್ವಾ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಗತಃ ಸ್ವಸ್ಥಾನಮುತ್ತಮಮ್||

ಭೂಮಿಯ ಭಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ವ ಜಗತ್ತನ್ನೂ
 ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿ ಆ ಪೃಥುಲೋಚನನು ತನ್ನ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು
 ಸೇರಿದಾನೆ.

16009030a ತ್ವಯಾ ತ್ವಿಹ ಮಹತ್ಕರ್ಮ ದೇವಾನಾಂ ಪುರುಷರ್ಷಭ|

16009030c ಕೃತಂ ಭೀಮಸಹಾಯೇನ ಯಮಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಮಹಾಭುಜ||

ಪುರುಷರ್ಷಭ! ಮಹಾಭುಜ! ನೀನಾದರೋ ಭೀಮ ಮತ್ತು ಯಮಳರ
ಸಹಾಯದಿಂದ ದೇವತೆಗಳ ಮಹಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು
ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀಯೆ.

16009031a ಕೃತಕೃತ್ಯಾಂಶ್ಚ ವೋ ಮನ್ಯೇ ಸಂಸಿದ್ಧಾನ್ಕುರುಪುಂಗವ|

16009031c ಗಮನಂ ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ಚ ತದ್ಧಿ ಶ್ರೇಯೋ ಮತಂ ಮಮ||

ಕುರುಪುಂಗವು! ನೀವು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು
ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಹೊರಡುವ ಕಾಲವು
ಬಂದೊದಗಿದೆಯೆಂದೂ ಅದೇ ನಿಮಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೆಂದು ನನ್ನ
ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

16009032a ಬಲಂ ಬುದ್ಧಿಶ್ಚ ತೇಜಶ್ಚ ಪ್ರತಿಪತ್ತಿಶ್ಚ ಭಾರತ|

16009032c ಭವಂತಿ ಭವಕಾಲೇಷು ವಿಪದ್ಯಂತೇ ವಿಪರ್ಯಯೇ||

ಭಾರತ! ಬಲ, ಬುದ್ಧಿ, ತೇಜಸ್ಸು ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳು ಏಳಿಗೆಯ
ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏಳಿಗೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕಾಲ ವಿಪರ್ಯಾಸವಾದಾಗ
ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ.

16009033a ಕಾಲಮೂಲಮಿದಂ ಸರ್ವಂ ಜಗದ್ಭೀಜಂ ಧನಂಜಯ|

16009033c ಕಾಲ ಏವ ಸಮಾದತ್ತೇ ಪುನರೇವ ಯದೃಚ್ಛಯಾ||

ಧನಂಜಯ! ಇರುವುದೆಲ್ಲವಕ್ಕೂ ಕಾಲವೇ ಮೂಲ. ಕಾಲವೇ

ಸರ್ವಜಗತ್ತಿನ ಬೀಜ. ಕಾಲವೇ, ಬಯಸಿದಾಗ, ಪುನಃ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ
ಹಿಂದೆ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

16009034a ಸ ಏವ ಬಲವಾನ್ಭೂತ್ವಾ ಪುನರ್ಭವತಿ ದುರ್ಬಲಃ|

16009034c ಸ ಏವೇಶಶ್ಚ ಭೂತ್ವೇಹ ಪರೈರಾಜ್ಞಾಪ್ಯತೇ ಪುನಃ||

ಬಲವಂತನಾಗಿದ್ದವನು ಪುನಃ ದುರ್ಬಲನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಒಡೆಯನಾಗಿದ್ದವನಿಗೆ ಪುನಃ ಇತರರು ಆಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

16009035a ಕೃತಕೃತ್ಯಾನಿ ಚಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಗತಾನ್ಯದ್ಯ ಯಥಾಗತಮ್|

16009035c ಪುನರೇಷ್ಯಂತಿ ತೇ ಹಸ್ತಂ ಯದಾ ಕಾಲೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ||

ಮಾಡಬೇಕಾದುದನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ ಅಸ್ತ್ರಗಳು ಇಂದು ಎಲ್ಲಿಂದ
ಬಂದಿದ್ದವೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿವೆ. ಮುಂದೆ ಕಾಲವು ಬಂದಾಗ
ಪುನಃ ನಿನ್ನ ಕೈಗೆ ಅವು ಬರುತ್ತವೆ.

16009036a ಕಾಲೋ ಗಂತುಂ ಗತಿಂ ಮುಖ್ಯಾಂ ಭವತಾಮಪಿ ಭಾರತ|

16009036c ಏತಚ್ಛ್ರೇಯೋ ಹಿ ವೋ ಮನ್ಯೇ ಪರಮಂ ಭರತರ್ಷಭ||

ಭಾರತ! ಭರತರ್ಷಭ! ನೀವೂ ಕೂಡ ಕಾಲದ ಗತಿಯಲ್ಲಿ

ಹೋಗುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ಪರಮ

ಶ್ರೇಯವಿದೆಯೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.”

16009037a ಏತದ್ವಚನಮಾಜ್ಞಾಯ ವ್ಯಾಸಸ್ಯಾಮಿತತೇಜಸಃ|

16009037c ಅನುಜ್ಞಾತೋ ಯಯೌ ಪಾರ್ಥೋ ನಗರಂ ನಾಗಸಾಹ್ವಯಮ್||

ಅಮಿತತೇಜಸ್ವಿ ವ್ಯಾಸನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಆಜ್ಞೆಯೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ
ಅವನಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆಪಡೆದು ಪಾರ್ಥನು ಹಸ್ತಿನಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

16009038a ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚ ಪುರೀಂ ವೀರಃ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಮ್|

16009038c ಆಚಷ್ಟ್ಯ ತದ್ಯಥಾವೃತ್ತಂ ವೃಷ್ಟ್ಯಂಧಕಜನಂ ಪ್ರತಿ||

ಆ ವೀರನು ಪುರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಯುಧಿಷ್ಠಿರನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ,
ಅವನಿಗೆ ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕ ಜನರಿಗೆ ಆದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದನು.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ ವ್ಯಾಸಾರ್ಜುನಸಂವಾದೇ
ನವಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೌಸಲಪರ್ವಣಿ
ವ್ಯಾಸಾರ್ಜುನಸಂವಾದ ಎನ್ನುವ ಒಂಭತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಾರತೇ ಮೌಸಲಪರ್ವಃ|

ಇದು ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೌಸಲಪರ್ವವು|

ಇದೂವರೆಗಿನ ಒಟ್ಟು ಮಹಾಪರ್ವಗಳು - ೧೬/೧೮,
ಉಪಪರ್ವಗಳು-೯೩/೧೦೦, ಅಧ್ಯಾಯಗಳು-೧೯೮೭/೧೯೯೫,
ಶ್ಲೋಕಗಳು-೭೩೪೮೪/೭೩೭೮೪